

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

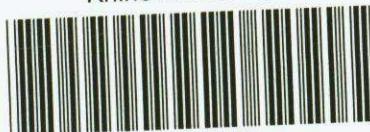
ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

PROJEKTÁŘSKÝ ÚSTAV PRO VEŘEJNÉ PRÁVNÍKOVÉ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE:

**ANALÝZA PODMÍNEK TVORBY KLASTRŮ
VE STAVEBNICTVÍ**

Knihovna JU - ZF

3114703725

EVA VOLENÍKOVÁ

2006

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zemědělská fakulta
Katedra řízení
Akademický rok: 2004/2005

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Eva VOLENÍKOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**

Název tématu: **Analýza podmínek tvorby klastrů ve stavebnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Charakteristika:

Tvorba klastrů jako jedna z možností zvýšení konkurenceschopnosti hospodářských odvětví.

Posouzení možnosti pro tvorbu klastrů ve stavebnictví v Jihočeském kraji

Cíl práce: Analýza možnosti tvorby klastrů ve stavebnictví Jihočeském kraji.

Metodický postup:

Analýza Jihočeského kraje s ohledem na možnost tvorby klastrů, posouzení podmínek tvorby klastrů ve stavebnictví, návrh na vytvoření klastru daném odvětví

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární přehled, 3. Metodika, 4. Analýza Jihočeského kraje s ohledem na možnost tvorby klastrů ve stavebnictví, 5. Návrh na vytvoření klastru, 6. Závěr, 8. Přehled použité literatury, 9. Přílohy

Rozsah práce: 30 - 50 stran
Rozsah příloh: dle možností
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

PORTER, M.: Konkurenční výhoda, Victoria Publishing, a.s., Praha 2001
HRABÁNKOVÁ, M., Vosejpková, M.: Regionální management, Jihočeská univerzita, České Budějovice 2002
MAIER, K., ČTYŘOKÝ, J.: Ekonomika územního rozvoje, Grada 2000
Rozvoj informačních a poradenských služeb, Program Klastry, Usnesení vlády č. 414/2004

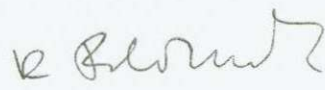
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Dagmar Bednářová, CSc.
Katedra řízení

Datum zadání bakalářské práce: 15. února 2005
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2006

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13 ⑫
370 05 České Budějovice

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 15. února 2005

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Analýza podmínek tvorby klastrů ve stavebnictví“ vypracovala samostatně. Použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v seznamu literatury.

V Českých Budějovicích 11. září 2006

1. Úvod	2
2. Základní pojmy a definice	3
2.1 Základní pojmy	3
2.2 Definice	4
2.3 Důležité vlastnosti	5
3.1 Struktura	6
3.2 K. struktura	7
3.3 Příklad	8
3.4 Příklad	9
3.5 Příklad	10
3.6 Příklad	11
3.7 Příklad	12
3.8 Příklad	13
3.9 Příklad	14
3.10 Příklad	15
3.11 Příklad	16
3.12 Příklad	17
3.13 Příklad	18
3.14 Příklad	19
3.15 Příklad	20
3.16 Příklad	21
3.17 Příklad	22
3.18 Příklad	23
3.19 Příklad	24
3.20 Příklad	25
3.21 Příklad	26
3.22 Příklad	27
3.23 Příklad	28
3.24 Příklad	29
3.25 Příklad	30
3.26 Příklad	31
3.27 Příklad	32
3.28 Příklad	33
3.29 Příklad	34
3.30 Příklad	35
3.31 Příklad	36
3.32 Příklad	37
3.33 Příklad	38
3.34 Příklad	39
3.35 Příklad	40
3.36 Příklad	41
3.37 Příklad	42
3.38 Příklad	43
3.39 Příklad	44
3.40 Příklad	45
3.41 Příklad	46
3.42 Příklad	47
3.43 Příklad	48
3.44 Příklad	49
3.45 Příklad	50
3.46 Příklad	51
3.47 Příklad	52
3.48 Příklad	53
3.49 Příklad	54
3.50 Příklad	55
3.51 Příklad	56
3.52 Příklad	57
3.53 Příklad	58
3.54 Příklad	59
3.55 Příklad	60
3.56 Příklad	61
3.57 Příklad	62
3.58 Příklad	63
3.59 Příklad	64
3.60 Příklad	65
3.61 Příklad	66
3.62 Příklad	67
3.63 Příklad	68
3.64 Příklad	69
3.65 Příklad	70
3.66 Příklad	71
3.67 Příklad	72
3.68 Příklad	73
3.69 Příklad	74
3.70 Příklad	75
3.71 Příklad	76
3.72 Příklad	77
3.73 Příklad	78
3.74 Příklad	79
3.75 Příklad	80
3.76 Příklad	81
3.77 Příklad	82
3.78 Příklad	83
3.79 Příklad	84
3.80 Příklad	85
3.81 Příklad	86
3.82 Příklad	87
3.83 Příklad	88
3.84 Příklad	89
3.85 Příklad	90
3.86 Příklad	91
3.87 Příklad	92
3.88 Příklad	93
3.89 Příklad	94
3.90 Příklad	95
3.91 Příklad	96
3.92 Příklad	97
3.93 Příklad	98
3.94 Příklad	99
3.95 Příklad	100

Touto cestou děkuji Ing. Dagmar Bednářové, CSc. za odborné vedení a konzultace, které mi poskytla při vypracování bakalářské práce.

5. POSOUZENÍ PODMÍNEK PRO TVORBU KLASTRU VE STAVEBNICTVÍ	
V JIHOČESKÉM KRAJI.....	24
5.1 Organizace podporující podnikatelskou činnost.....	24
5.1.1 Jihočeská hospodářská komora.....	24
5.1.2 Agentura CzechInvest.....	27
5.1.3 Střední průmyslová škola stavební.....	29
5.1.4 Vyšší odborná škola České Budějovice, Okružní 10.....	30
5.2 Operační program Průmysl a podnikání – Program podpory Klastry.....	31
5.3 Podpora inovací v Jihočeském kraji.....	34
5.3.1 Řízení podpory inovačního podnikání v Jihočeském kraji.....	34
5.3.2 Regionální inovační strategie.....	37
5.3.3 Technologický profil Jihočeského kraje.....	37
5.3.4 Technologie Plattform.....	37
6. ANALÝZA JIHOČESKÉHO KRAJE S OHLEDEM NA MOŽNOST TVORBY	
KLASTRU VE STAVEBNICTVÍ.....	39
6.1 Ekonomicko-statistická charakteristika regionu.....	39
6.2 Charakteristika stavebnictví v Jihočeském kraji.....	42
6.3 Analýza klastrů.....	45
6.3.1 Koeficient lokalizace.....	46
7. ZÁVĚR.....	47
8. ABSTRACT.....	49
9. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY.....	50
10. PŘÍLOHY.....	52

1. ÚVOD

V průběhu staletí prošla lidská společnost řadou vývojových etap a změn. Největší podíl na těchto změnách měl technický vývoj. Technický pokrok činí lidstvo stále náročnější na životní standard, je spojen nekonečným procesem zlepšování, zkoušení a často i se zavrhováním nových postupů. Předpoklady pro technický pokrok nespočívají v jednotlivých vynálezech, ale v každodenní práci neznámých lidí, kteří vymýšlejí, rozšiřují a poté aplikují inovace. S přechodem ke společnosti založené na znalostech jsou mimo technický pokrok důležité i další prvky, jako jsou významné vědecké objevy a výzkumné laboratoře, technologické změny, rozsáhlá výměna informací a znalostí, ale také pro některé stinná stránka – globalizace. To vše tvoří soubor nejdynamičtějších proměn v moderních dějinách.

V dnešní době, kdy globalizace hýbe světem, ztrácejí význam jednotlivé podniky. Jsou to sítě podniků, které ovládají trhy a dosahují největších zisků. Právě globalizace je hybnou silou rozvoje síťového podnikání, sdružování podniků a tvorby klastrů. Díky vzniku myšlenky vytvářet klastry se původní pojem „síťového podnikání“ rozšiřuje o další dimenze. Jde o vytváření vazeb nejen mezi podnikatelskými subjekty, nýbrž i nepodnikatelskými subjekty (např. vysoké školy a univerzity, výzkumné ústavy) a řadou organizací podporujících podnikání (např. Hospodářské komory a oborová sdružení, Agentura CzechInvest). Tato spolupráce je směřována ke zvýšení konkurenceschopnosti, dosažení tzv. synergického efektu, inovací a růstu. Tyto faktory umožňují shlukům firem dosáhnout nejen na regionální či národní trhy, ale i na trhy globální. Synergický efekt lze chápat jako efekt, který dosáhnou firmy, pokud budou navzájem spolupracovat a pracovat v součinnosti.

To, co platilo v minulosti je dnes překonané. Ze zákazníka s vděčností přijímajícího to co výrobce dodal na trh, se postupně stal zákazník náročný, vyžadující výrobky „šité na míru“. Právě tento nový přístup zákazníků nahrává vývoji a vzniku klastrů. Klastry vznikají jako síť propojených firem a nepodnikatelských subjektů,

specializovaných na určitý sortiment zboží či služeb. Tato specializace jim umožňuje vytvořit právě takový výrobek či službu, kterou zákazník požaduje. Klastrová iniciativa je pro malé a střední podniky jednou z mála cest, jak se prosadit a být konkurenceschopný silným a mnohdy integrovaným podnikům.

V České republice je rozvoj klastrů teprve v začátcích. Zatím o klastry jeví zájem jen malý počet firem a řada malých a středních podniků ani netuší, co pojem „klastre“ znamená. Bohužel většina firem zatím vyznává teorii konkurenci převálcovat a být tak jedničkou na trhu. Nová teorie „vítěz – vítěz“ zatím není ve velkém podvědomí. Teorie „vítěz – vítěz“ je založena na spolupráci a domluvě jednotlivých podniků, přičemž každý z nich vyrábí to, co umí nejlépe a k čemu má příznivé podmínky. Podniky si tak společně zajišťují významnější postavení na trhu. Hlavními problémy českých malých a středních podniků jsou dnes především konkurence velkých podniků, nadnárodních korporací a prodejných řetězců, dále manažerské faktory, ekonomicko-politické faktory a nedostatečné informační a znalostní vybavení. Předností klastrů je právě řešení a minimalizování těchto problémů.

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1 Základní trendy vývoje

Má-li být firma úspěšná, musí mít svou osobitou **strategii** a dosáhnout **konkurenceschopnosti**. V teorii ekonomických věd se pojmy strategie a konkurenceschopnost chápaly hlavně jako vnitřní záležitost firmy. V souvislosti se soutěží a konkurenceschopností tak byl zcela zanedbán aspekt místa neboli umístění firem ve významu geografickém. Tento aspekt v době globalizace, kdy firmy mohou čerpat kapitálové, lidské, výrobní a technologické zdroje odkudkoliv na světě a umísťovat své provozy tam, kde je to ekonomicky nejvýhodnější, jakoby ztratil na významu.

Ačkoliv je výše nastíněné chápání široce rozšířeno, realita tomu paradoxně neodpovídá. Konkurenceschopnost je něco, co souvisí s geografickým umístěním a co lze ovlivňovat, podporovat a zvyšovat. Teorii národní, státní a místní konkurenceschopnosti v kontextu globální ekonomiky ve své práci Konkurenční výhoda národů (1990) rozvinul Michael E. Porter. Ten zavedl pojem **průmyslový klastr** (anglicky cluster = seskupení, shluk) jako nový způsob nahlížení na národní, státní, regionální a městské ekonomiky a ukázal na novou roli firem, vlád a ostatních institucí v možnostech zvyšování konkurenceschopnosti. Jeho teorie dává klastrům prominentní roli v ekonomickém rozvoji spojeném s konkrétním geografickým místem.

Jestliže klastr někde existuje, znamená to, že velká část konkurenční výhody nespočívá přímo v dané firmě nebo v daném odvětví, ale v místě, kde se podnikatelské jednotky nacházejí. Zcela okatým příkladem může být mizivá šance na vybudování světově konkurenceschopných firem v oboru vinařství v Norsku nebo námořnictví v Ostravě (**BŘUSKOVÁ, 2003**).

I když celá moderní teorie klastrů náleží Michaelovi Porterovi, i on sám za svého historicky nejstaršího intelektuálního předchůdce pokládá Alfreda Marshalla. A.

Marshall se již koncem 19. století ve svých Základech ekonomiky zabýval problematikou seskupování firem určitých odvětví (industrial districts) ve specifických geografických oblastech. Tyto „districts“ se vyznačovaly vysokou mírou propojenosti podniků. Důvodem byly lokalizační úspory, které tak zvyšovaly konkurenceschopnost odvětví v oblasti a v samém důsledku přinášely výhody ve výrobě i obchodu (SKOKAN, 2004). A. Marshall vyzvedl objektivní zákonitosti geografického umístění specializovaných průmyslových seskupení, v té době a ještě dlouho poté motivované především potřebou být v blízkosti odbytiště (BŘUSKOVÁ, 2003).

Myšlenka odvozovat místní a regionální rozvoj od odvětvových struktur soustředěných kolem tzv. „růstových pólů“ v geografické oblasti je v regionální teorii zakotvena již velmi dlouho. Od 60. let minulého století se snažily státy diverzifikovat regionální ekonomiky spíše přivedením nových odvětví do regionu před stimulací růstu stávajících silných stránek regionu s využitím podpory inovací. Teprve v 80. a 90. letech 20. století se začalo uznávat, že průmyslová odvětví včetně tzv. „nových odvětví“ jsou často geograficky koncentrována do určitých oblastí, ve kterých se objevují podniky konkurenceschopné na globálních trzích, tj. výrazně exportně orientované.

V plánování rozvoje regionů zejména v souvislosti s využíváním inovací jsou současným trendem právě politiky, které využívají odvětvových seskupení – industry clusters. Představují výrazný posun od tradičních přístupů orientovaných na podporu rozvoje individuálních firem. Vlády mohou napomoci ve vytváření podnikatelského, inovačního a institucionálního prostředí, které podpoří úspěch klastrů.

S růstem regionálních rozdílů mezi kraji České republiky vznikla objektivní potřeba zaměřit konkrétní opatření regionální politiky na jednotlivé kraje. Pro všechny kraje byly zpracovány nejdříve regionální strategie, později programy rozvoje územního obvodu krajů, případně v souvislosti s možným využitím strukturálních fondů EU operační programy.

Mezi prioritními úkoly strategií je podpora rozvoje ekonomiky regionů, podpora podnikání a inovací, které představují hybnou sílu rozvoje. Probíhá přitom střed mezi rozdělením na regionální či sektorové priority a v jejich řešení pak boj o kompetence mezi regiony a ministerstvy. V současném moderním přístupu k ekonomickému rozvoji

se začíná také u nás ustupovat od sektorového chápání ekonomiky a průmyslové politiky a začíná se prosazovat tzv. „klastrový“ přístup, který i v případě zásahů veřejné politiky umožňuje nejen plošnou, ale také specifickou a selektivní podporu rozvoje (SKOKAN, 2004).

2.2 Definice klastrů

Pojem průmyslový klaster zavedl M. Porter, který považuje klastery za hnací sílu národního, regionálního i lokálního rozvoje. Klastery umožňují větší konkurenční výkon, jsou to shluky vysoce moderních výroby, jejichž předobrazem byly americké „vědecké parky“.

Od vzniku knihy Michaela Portera „Konkurenční výhoda národů“ v roce 1990 se objevila celá řada definic, které se sobě v podstatě podobají. Skokan (2004) hovoří o odvětvových, průmyslových, podnikových, inovačních, na znalostech založených a dalších klastrech, dále uvádí, že se vyskytují v různých typech odvětví velkých i malých svým rozsahem a dokonce i u malých lokálních podniků, jako jsou restaurace, obchodníci s auty atd. Klastery se vyskytují ve vyspělých i rozvíjejících se ekonomikách, i když ve vyspělých ekonomikách jsou mnohem rozvinutější.

PORTER (2001) definuje klaster jako „geografické soustředění vzájemně provázaných firem, specializovaných dodavatelů, poskytovatelů služeb, firem v příbuzných odvětvích a přidružených institucí, jako jsou univerzity, agentury a obchodní asociace různých směrů, které soutěží, ale také spolupracují“.

SKOKAN (2004) uvádí následující definice:

„Klaster lze vymezit jako geograficky soustředěná odvětví, která získávají svoji výkonnostní a konkurenční výhodu tím, že využívají umístění v určité lokalitě a všech faktorů, které s tím souvisí.“

„Klastery jsou výrobní sítě vzájemně závislých firem (včetně speciálních dodavatelů) propojených mezi sebou v rámci výrobního řetězce vytvářejícího přidanou hodnotu. V některých případech zahrnují klastery také strategické aliance s univerzitami,

výzkumnými ústavy, intenzivními znalostními službami pro podniky, zprostředkujícími organizacemi (konzultanty) a se zákazníky“

Další definici uvádí **LEDNICKÝ A VANĚK (2004)**:

„Podnikové klastry jsou geografická soustředění podobných, příbuzných nebo komplementárních podniků, které mají aktivní kanály pro obchodní transakce, komunikace a dialog, které sdílejí specializovanou infrastrukturu, pracovní trhy a služby, a které jsou vystaveny společným příležitostem či hrozbám“.

„Klastry jsou obchodně-výrobní firmy a neobchodní organizace, pro které je členství v rámci skupiny významným prvkem konkurenceschopnosti každého člena; klastry svazují dohromady odběratelsko-dodavatelské vztahy nebo společné technologie nebo společní zákazníci a distribuční kanály nebo společné pracovní trhy a lidský kapitál“.

Od těchto poměrně širokých definicí klastrů je třeba odlišit definici **klastrové iniciativy**, která představuje organizované úsilí zvyšovat růst a konkurenceschopnost klastru v regionu za účasti klastrových podniků, vlády a/nebo výzkumné komunity (**LEDNICKÝ, VANĚK 2004**).

V posledních analýzách regionálních klastrů v Evropě definovala Evropská komise klastry jako:

„Skupiny nezávislých firem a přidružených institucí, které spolupracují a soutěží; jsou místně koncentrované v jednom či několika regionech, i když tyto klastry mohou mít globální rozsah; jsou specializované v konkrétním průmyslovém odvětví provázaném společnými technologiemi a dovednostmi; jsou buď znalostní nebo tradiční.“

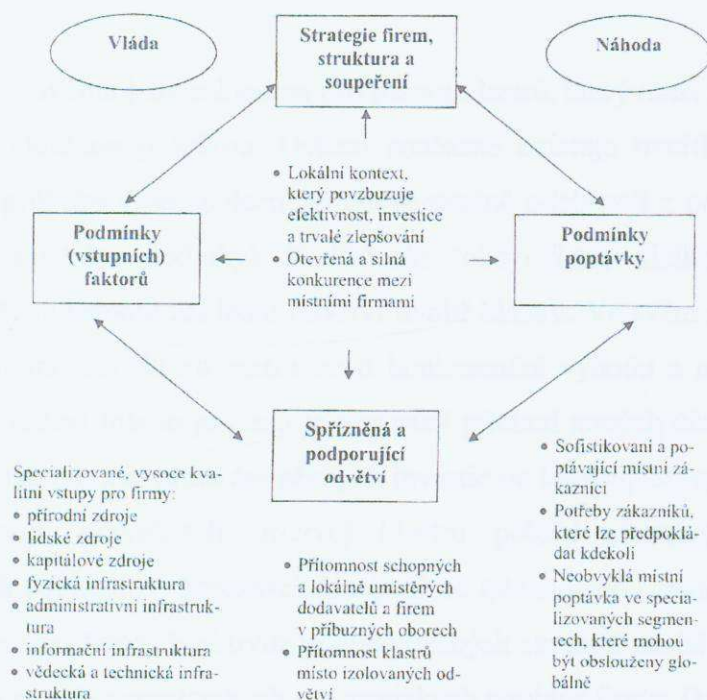
Zpráva Evropské komise dále uvádí, že klastrování má kladný vliv na inovace a konkurenceschopnost, vytváření dovedností a informace, růst a dlouhodobou podnikatelskou dynamiku (<http://klastry.czechinvest.org/pruvodce.klastrem>).

2.3 Diamant konkurenční výhody

Zdroje konkurenční výhody jsou různé u různých průmyslových odvětví a na různých geografických místech. Nejúspěšnější klastry mohou mít nějaký unikátní zdroj konkurenční výhody, který je odlišuje od podobných klastrů kdekoli na světě (<http://klastry.czechinvest.org/pruvodce.klastrem>).

To, co činí klaster klastrem a jaké podmínky musí být splněny na daném místě, aby se stalo konkurenceschopným a tudíž, aby dosáhlo konkurenceschopnosti celého klastru, znázornil Porter v modelu nazývaném „Porterův diamant“. Pokud má být klaster konkurenceschopný, musí v něm být přítomny všechny prvky diamantu a musí být síťově propojeny (BŘUSKOVÁ, 2003). To znamená, že celková soudržnost klastru není založena na jednotlivých složkách diamantu, nýbrž na soudržnosti celého diamantu. Podnikatelská a společenská spolupráce a vztahy v klastru jsou tím, co drží systém pohromadě (SKOKAN, 2004).

Obrázek 1: Model diamantu M. Portera

Zdroj: Skokan, Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji, 2004

Blízkost, která vyplývá ze společného umístění firem, dodavatelů, zákazníků a dalších institucí, posiluje všechny tlaky na inovace, vylepšování a rozšíření. Potvrzuje se vztah mezi mikroekonomickým podnikatelským prostředím a prosperitou národních ekonomik, z toho plyne lokální dopad klastrů na ekonomický rozvoj. Přítomnost dobře rozvinutých klastrů je značným přínosem pro produktivitu a inovační kapacitu, které se stěží získávají firmami umístěnými mimo ně (SKOKAN, 2004).

2.3.1 Strategie firem, struktura a konkurenti (soupeření)

Úspěšné klastry obvykle mají v základním klastrovém odvětví mnoho firem, které si tvrdě konkurují. Tato konkurence nabývá dvou forem:

- **Tržní konkurence** – jde o tržní koncepci konkurence. Ovšem nejúspěšnější klastry mají neformální či společenské mechanismy, které podněcují soutěž spíše pomocí inovace, než prostě pomocí destruktivní či „(sebe)vražedné“ cenové konkurence.
- **Personalizovaná rivalita** – forma soutěže mezi podnikateli a firmami. Pohání změny a inovace. Může souviset např. s podílem na trhu, s přáním být vnímán jako nejúspěšnější či technologicky vyspělý.

Soutěž a rivalita jsou základem pro rozvoj klastrů, který musí být dále udržován a podporován vhodnou politikou. Ovšem současně existuje uvnitř klastru rozsáhlá spolupráce. V průběhu času společnosti nevyhnutelně odcházejí z podnikání (nebo se spojí s jinými místními podniky). V důsledku toho existuje riziko, že jedna velká společnost může ovládnout základní odvětví uvnitř klastru. Ve svém důsledku to může vést k narušení inovací, klastr ztrácí svou konkurenční výhodu a může dojít k jeho úpadku. Pro vyvážení tohoto procesu je nezbytný příchod nových účastníků na trh. To se uskutečňuje jak pomocí přilákání přímých investic do klastru, tak vytvářením nových podniků místními podnikateli. Rozvoj klastru pohání charakter a efektivnost podnikatelských strategií. V úspěšných klastrech se tyto strategie zaměřují na inovace s dlouhodobou perspektivou. Efektivita podnikatelských strategií závisí ve velké míře na kvalitě a zkušenostech manažerských a vlastnických struktur firmy. Ovšem ovlivňuje je též prostředí, ve kterém firmy fungují

(<http://klastry.czechinvest.org/pruvodce.klastrem>).

2.3.2 Podmínky faktorů

Podmínky faktorů mohou být rozděleny na:

- **Základní faktorové podmínky** – zahrnují suroviny, podnebí, dopravní a telekomunikační infrastrukturu, gramotnou pracovní sílu a základní služby. Jsou pro konkurenční výhodu nezbytné, ale ne postačující. Takové faktory jsou široce dostupné, mohou být snadno napodobitelné a opakovatelné ostatními regiony, a neposkytují klastru jedinečný zdroj výhody.
- **Pokročilé či specializované faktory** – typické pro konkrétní klastr, jedinečný zdroj konkurenční výhody, nejsou snadno napodobitelné jinými regiony. Obsahují např. výzkum, znalosti, know-how, dovednosti, služby a podnikatelské metody specifické pro daný průmysl či klastr.

Tyto pokročilé či odborné faktory musí být neustále zdokonalovány, což vyžaduje průběžné investice. V důsledku toho mají úspěšné klastry efektivní mechanismy vytváření faktorů. Zahrnují např. univerzity a výzkumné ústavy, které vytvářejí nové dovednosti a znalosti, spolu s průmyslovými a klastrovými organizacemi poskytujícími klastru informace a řízení.

Specifickou funkcí, která existuje v mnoha úspěšných klastrech, je shromažďování a rozšiřování globálních informací uvnitř klastru (např. tržní a technologické trendy) (<http://klastry.czechinvest.org/pruvodce.klastrem>).

2.3.3 Podmínky poptávky

Místní (tj. regionální) poptávka má na konkurenční výhodu určitého průmyslového odvětví důležitý vliv. Změny v úrovni místní/regionální poptávky mohou mít v krátkodobém horizontu značný dopad. Ovšem z dlouhodobého hlediska je důležitá spíše podstata poptávky než její velikost. Úspěšné klastry potřebují obsluhovat mezinárodní trhy, a ne pouze trhy místní či regionální. Konkurenční výhoda však může být poháněna existencí „poptávajících zákazníků“ uvnitř klastru. Tito vyspělí či „vedoucí“ zákazníci podporují a stimulují inovace. Porozumění potřebám zákazníků a efektivním vztahům mezi zákazníky a dodavateli jsou klíčovými částmi procesu

inovace. V ideálním případě by měly požadavky místních zákazníků předbíhat či předpovídat světovou poptávku. Za těchto podmínek se schopnost sloužit místním zákazníkům stává cestou na mezinárodní trhy

(<http://klastry.czechinvest.org/pruvodce.klastrem>).

2.3.4 Sprízněná a podporující odvětví

Jednotlivá průmyslová odvětví mají prospěch z dalších podpůrných a souvisejících odvětví v klastru, která jsou mezinárodně konkurenceschopná. Podpůrná a související odvětví zahrnují dodavatele a odvětví, která vyžadují podobné dovednosti, technologie a know-how nebo prodávají stejným zákazníkům. Vysoce kvalitní místní dodavatelé představují významnou konkurenční výhodu. Obecně musí tito místní dodavatelé být schopni obsluhovat mezinárodní trhy. Ovšem i v nejúspěšnějších klastrech nemohou být všechny vstupy dodávány z místních zdrojů. Firmy musí nakupovat globálně ze zdrojů, které nabízejí nejlepší hodnotu. Nejúspěšnější klastry často obsahují mezinárodně konkurenceschopné výrobce zařízení. Je to proto, že fungující vztahy s výrobcí zařízení mohou být klíčovým prvkem uvnitř procesu inovace (<http://klastry.czechinvest.org/pruvodce.klastrem>).

2.3.5 Vláda

Vláda sehrává nezastupitelnou roli v ekonomickém rozvoji. Svou politikou na různých úrovních diamantů ovlivňuje mnoho aspektů podnikatelského prostředí. Působí a formuje podmínky faktorů, např. prostřednictvím vzdělávací a infrastrukturní politiky. Vláda plní přesné a jasné role při zlepšování podnikatelského prostředí jak na národní, tak i na regionální či lokální úrovni. Národní produktivita se může zvyšovat také pomocí koordinovaných politik se sousedními zeměmi. Koordinované úsilí ke zlepšování podnikatelského prostředí je třeba zajistit na všech vládních úrovních (SKOKAN, 2004).

2.3.6 Náhoda

Náhoda může narušit kontinuitu a umožňuje posun v konkurenčním postavení, přitom často bývá mimo vliv firem nebo státu. Představují ji např. rychlé změny na finančních trzích, neočekávaný růst místní nebo i mezinárodní poptávky, zásadní technologické změny, možnost válečného konfliktu apod. (SKOKAN, 2004).

2.4 Typologie klastrů

Pokud budeme chtít klastr popsat, můžeme typologii provést podle různých hledisek. Členění sledují např. určité vývojové stupně firemního seskupení; velikost nebo šířkou klastru; zda se klastr skládá převážně z malých, středních firem, zda je klastr napojen na univerzitu apod.

2.4.1 Základní typy klastrů

Horizontální uskupení – jsou tvořeny řadou výrobců, převážně stejné branže, kteří se spojí do klastru za účelem docílení lepších cen při nákupu materiálu; lepších prodejních možností; společného zastupování na veletrzích, v zahraničí apod.

Vertikální uskupení – jsou různé dodavatelské podniky a instituce v celém spektru výrobního programu, které se propojí s větším podnikem do strategického řetězce; nebo se spojí firmy podnikající ve stejné oblasti v různých profesích – firma je pak schopna vystupovat jako generální dodavatel, to se promítá do velikosti i ceny díla.

Laterální – boční uskupení – kromě výše uvedeného vertikálního řetězce může mít firma i laterální síť, která spočívá v tom, že existuje např. řada firem, které doplňují, upravují a dělají další změny na základním výrobku. Tyto změny si může objednat zákazník dle svého přání (LEEDER, SYSEL, LODL, 2005).

2.4.2 Rozdělení klastrů dle sledování vnitřních charakteristik

Hloubka klastru (*vertikální dimenze*) – hluboký klaster představuje téměř souvislý sled na sebe navazujících podniků, jež produkují danou komoditu (mělký klaster závisí na dodávkách z oblastí mimo region).

Šířka klastru (*horizontální dimenze*) – určuje příbuznost odvětví, několik horizontálně příbuzných odvětví značí sílu klastru. Široké klastry využívají při podnikání provázanosti příbuzných odvětví – patří sem např. společné distribuční kanály, technologie, vzdělávací a výzkumná infrastruktura.

Hustota klastru (*počet zapojených podniků*) – počet členských podniků, jejich velikost a vlastnická struktura.

Zapojení vzdělávacích výzkumných a vývojových institucí (*vzdělanostní dimenze*) (LEDNICKÝ, VANĚK, 2004).

2.4.3 Typy seskupení

Vertikální výrobní řetězec – základem klastru jsou navazující etapy výrobního řetězce (od dodavatelů až po zákazníka).

Seskupení propojených odvětví – používá se zejména pro velké agregace propojených odvětví. Základem klastru jsou čtyři úrovně souvisejících odvětví nebo skupin firem (výroba finálních výrobků, zařízení pro výrobu, speciální vstupy do výroby a navazující služby pro výrobu).

Regionální klaster – je to seskupení propojených odvětví v rámci určitého regionu a konkurenceschopných na světových trzích.

Průmyslový okrsek – místní koncentrace malých a středních firem, které se specializují na jednotlivé etapy výrobního procesu nebo na více výrobních procesů, často bývají závislé na velkých firmách.

Sítě – blízké průmyslovým okrskům. Je to specifická forma vztahů mezi ekonomickými partnery, založena na kooperaci. Nemusí být nutně koncentrovány geograficky, ale je to pro ně výhoda.

Inovační prostředí – vysoká koncentrace odvětví typu high-tech. Inovační prostředí se vyznačuje vysokou rychlostí šíření znalostí a učení.

2.5 Vývojové etapy a vytváření klastrů

2.5.1 Dva krajní názory na vytváření klastru

Klastry mohou vznikat velmi přirozeně, v podstatě to není nic nového, vznikala tak pomalu každá větší firma. Proces tvorby klastru si můžeme ukázat na příkladu stavební firmy, která původně opravovala rodinné domy:

- *Založení stavební firmy* – dva zedníci a jeden pomocný dělník.
- Firma je solidní, přicházejí další zákazníci, *firma si musí přizvat ke spolupráci další řemeslníky*. V průběhu času zpravidla vystřídá několik samostatných řemeslníků, nebo firem, než si najde toho pravého partnera.
- *Firma roste a rozrůstá se také její nabídka služeb*. Potřebuje k občasné spolupráci autojeřáb, truhláře, další stavební firmu architekta, statika, apod. Občas je *nutná rada odborníků* – právníka, různých expertů, začíná spolupráce se střední průmyslovou školou, atd.
- Zakázky rostou a firma v původní velikosti, kdy majitel dělal zakázky, účetnictví, rozpočty atd. nezvládá – rozšiřuje se, *nabírá další zaměstnance* – je jenom přirozené, že obkladač, topenář, atd... kteří doteď jen spolupracovali, souhlasí s propojením – mohou zůstat samostatní, stejně jako další firmy, ale domluví se na určitém *režimu přednostní dobrovolné spolupráce*. Ví o sobě, vyjdou si vstříc, mají k sobě důvěru.
- Časem se vztahy více zformalizují, *dochází ke smluvním propojením*, vzniká dobrovolné seskupení firem, které v tomto spojení vidí výhodu – **vzniká klastar**.

- Už to není mikrofirma, ale střední podnik, se kterým *spolupracují další podniky z oboru, odborníci a experti* (architekti, statici, právníci, atd.) a *podpůrné instituce* (průmyslová škola, vysoká škola i výzkumný ústav). Stavební firma už dávno nedělá jenom opravy rodinných domků, ale staví nové, rekonstruuje institucionální budovy, vypomáhá velkým stavebním firmám, apod. Firma začíná přemýšlet nad zahraničními stavbami (LEEDER, SYSEL, LODL, 2005).

Klastry lze vybudovat prostřednictvím počátečního impulsu veřejného sektoru, který připraví podmínky pro podnikatelské prostředí a přiláká do něj vhodné podniky, které pak nastartují samorozvíjející proces dalšího růstu. Příkladem může být podpora hnutí vědeckotechnologických parků v 70. a 80. letech.

Nastartování klastru zahrnuje za prvé: vybudování ekonomických základů pro odvětví nebo technologie a za druhé: nalezení zanícených podnikatelů, kteří se chtějí v tomto směru angažovat (LEDNICKÝ, VANĚK, 2004).

2.5.2 Vývojové etapy klastrů

Růst klastru může ovlivnit i náhoda, případně úmysl klastr v dané lokalitě vytvořit. Některé klastry mají dlouhou historii, jiné vznikly poměrně nedávno, jedná se zejména o klastry vyspělých technologií. Přehled etap vývoje klastru uvádí tabulka 1.

Tabulka 1: Vývojové etapy klastrů

Etapa	Charakteristika vývojové etapy
1. embryonální	Formování prvních firem na základě místních specifických podmínek, následuje odštěpení dalších.
2. růstu	Vytvoření skupiny specializovaných dodavatelů a servisních firem a speciálního trhu práce.
3. rozvoje	Formování nových organizací, které obsluhují firmy v klastru.
4. vrcholová, fungující	Přilákání firem zvenčí, přilákání kvalifikované pracovní síly, vytvoření podmínek pro růst nových firem.
5. poklesu	Vytvoření netržních a neobchodních vazeb a vztahů.
6. úpadková	Ohrožení etapou úpadku z důvodu uzavření se klastru do sebe v daném regionu.

Zdroj: Lednický, Vaněk, Kooperační struktury malých a středních podniků, 2004

Jakmile došlo k seskupení firem v určité oblasti, začínají se tvořit externí úspory a nastává kumulativní proces. Tyto úspory zpočátku zahrnují vytvoření skupiny specializovaných dodavatelů a servisních firem a vytvoření specializovaného trhu práce. To snižuje náklady na sdílené vstupy firem. V další etapě se začínají vytvářet nové organizace, které slouží několika firmám v rostoucím klastru, např. „organizace poskytující znalosti“, tj. speciální vzdělávací a poradenské organizace a průmyslové asociace a další, které mají speciální kompetence poskytované firmám v klastru. V následující etapě dochází k dalšímu rozvoji externích úspor a objevují se další lokální organizace klastru, protože roste prestiž, viditelnost a atraktivita klastru. Následuje etapa vytváření netržních, neobchodních vztahů, které urychlují výměnu informací a znalostí postavených na osobních vztazích, důvěře, zvycích a normách. Poslední etapa je etapou postupného úpadku klastru, pokud dojde k uzavření průmyslového rozvoje v regionu do sebe, např. z důvodu tuhé specializace (SKOKAN, 2004).

2.5.3 Faktory rozvoje klastru

Přehled kritických faktorů pro rozvoj klastrů, které byly identifikovány při analýze klastru v biotechnologiích ve Velké Británii, uvádí tabulka 2.

Tabulka 2: Kritické faktory rozvoje klastru

Kritické faktory rozvoje klastru	
1.	Silná vědecko-technická základna
2.	Podnikatelská kultura
3.	Rostoucí firemní základna
4.	Schopnost přitahovat klíčové zaměstnance
5.	Dostupnost a schopnost financování
6.	Infrastruktura, budovy a stavby
7.	Služby na podporu podniků
8.	Kvalifikovaná pracovní síla
9.	Efektivní síť spolupráce
10.	Celkové podpůrné prostředí pro podnikání

Zdroj: Skokan, Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji, 2004

Kromě faktorů, které jsou kritické pro úspěšnost, uvádí **Skokan (2004)** další faktory, které přispívají k rozvoji klastru a k rozhodování firem zapojit se do klastru. Faktory uvádí tabulka 3.

Tabulka 3: Faktory podmiňující rozvoj klastru

Faktory podmiňující rozvoj klastru	
1.	Blízkost trhů
2.	Dostupnost kvalifikované pracovní síly
3.	Blízkost jiných firem
4.	Přístup k výzkumným institucím a zařízením
5.	Image a pověst dané oblasti
6.	Přístup k regionálním a mezinárodním dopravním a komunikačním sítím
7.	Silná veřejná podpora
8.	Dostupnost primárních surovin a vstupů
9.	Přítomnost podpůrných zařízení a institucí

Zdroj: Skokan, Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji, 2004

2.6 Klíčové prvky vysoce výkonného klastru

Je možné určit několik prvků, které přispívají k výkonnosti klastrů. To v zásadě zahrnuje týmovou práci ve čtyřech širokých kategoriích. Tyto čtyři nezávislé prvky v klastru mohou být znázorněny jako tři kruhy kolem jádrových podniků, jak ukazuje obrázek 2:

Obrázek 2: Klíčové prvky vysoce výkonného klastru

Pramen: <http://klastry.czechinvest.org/pruvodce.klastrem>

2.6.1 Klíčové podniky

V jádru klastru jsou podniky, které jsou jeho vedoucími účastníky. Většina jejich příjmů pochází od zákazníků mimo klastr.

2.6.2 Podpůrné podniky

Existují podniky, které přímo či nepřímo podporují podniky v jádru klastru. Nejčastěji se jedná o dodavatele specializovaných strojů, součástek, surovin a subdodavatele, kterým mohou výrobci přidělit jednotlivé výrobní úkoly.

2.6.3 Měkká podpůrná infrastruktura

Ve vysoce výkonných klastrech nejsou podniky v jádru a podpůrné podniky izolovány. Úspěšné klastry jsou typické širokou angažovaností celé komunity. Místní školy, univerzity, polytechniky, místní obchodní a profesní asociace, agentury pro ekonomický rozvoj a další instituce podporují jejich aktivity a jsou zásadními složkami vysoce výkonného klastru. Kvalita této měkké infrastruktury a rozsah týmové práce v ní jsou velmi důležité klíčové faktory pro rozvoj jakéhokoliv klastru.

2.6.4 Tvrdá podpůrná infrastruktura

Posledním prvkem klastru je podpůrná technická infrastruktura: silniční komunikace, přístavy, nakládání s odpady, komunikační spojení atd. Kvalita této infrastruktury musí dosahovat minimálně stejné kvality jako u konkurenčních klastrů, ať již místních či vzdálenějších (<http://klastry.czechinvest.org/pruvodce.klastrem>).

2.7 Faktory úspěchu

Obecně platí tyto faktory úspěchu, je však třeba mít stále na paměti, že každý klastr je jiný a že u konkrétního klastru může být mnoho specifických faktorů, které způsobují nejruznější rozdíly.

Kritické faktory:

- přítomnost funkčních sítí a partnerství,
- silná inovační základna s podpůrnými aktivitami výzkumu a vývoje,
- existence silné znalostní základny.

Doplňkové faktory:

- adekvátní technická infrastruktura,
- přítomnost velkých firem,
- silná podnikatelská kultura,
- přístup k finančním zdrojům.

Právě tyto kritické faktory hodlá klastrová iniciativa agentury CzechInvest posílit a pomoci rozvíjet v krajích České republiky

(<http://klastry.czechinvest.org/pruvodce.klastrem>).

3. CÍLE A METODIKA

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza možnosti tvorby klastru ve stavebnictví v Jihočeském kraji.

Hlavní cíl je dále možné rozdělit do několika dílčích cílů:

- v literárním přehledu objasnit pojem „klastř“ a dále pak výhody (např.: konkurenceschopnost, podpora podnikání, inovace), které „klastrování“ přináší,
- charakteristika Jihočeského kraje,
- posouzení podmínek pro tvorbu klastru ve stavebnictví v Jihočeském kraji,
- analýza Jihočeského kraje s ohledem na možnost tvorby klastru ve stavebnictví,
- na základě analýzy a podmínek, které Jihočeský kraj poskytuje posoudit vhodnost stavebnictví pro vznik klastru.

První část bakalářské práce je založena na studiu a analýze literárních pramenů a internetových prezentací. Nejprve bylo nutné prostudovat řadu publikací a článků zabývajících se klastry, aby byl získán přehled, jak k dané tématice přistupují různí autoři. Na tomto základě byla vypracována koncepce bakalářské práce.

K uvedení do tématu je jako čtvrtá kapitola zařazena charakteristika regionu, kde jsou na závěr v krátkosti nastíněny podmínky pro rozvoj podnikání, inovací a klastrů. Další kapitola již podrobněji posuzuje podmínky pro tvorbu klastru ve stavebnictví v Jihočeském kraji. K zmapování situace bylo zapotřebí studium internetových prezentací a rozhovory s pracovníky Jihočeské hospodářské komory, Agentury CzechInvest a s pracovníky jednotlivých stavebních firem.

Analýza Jihočeského kraje s ohledem na možnosti tvorby klastru ve stavebnictví je postavena na:

- charakteristice stavebnictví v Jihočeském kraji za rok 2005 – k tomu byly použity materiály Českého statistického úřadu,

- **odvětvové analýze** – byl použit tzv. koeficient lokalizace. Koeficient lokalizace je statistická metoda založená na měření koncentrace daného odvětví v regionu ve srovnání s úrovní státu. Koeficient lokalizace v čitateli porovnává počet pracovníků ve stavebnictví v Jihočeském kraji s celkovým počtem pracovníků v Jihočeském kraji. Ve jmenovateli je uveden poměr počtu pracovníků ve stavebnictví v celé České republice s celkovým počtem pracovníků na území České republiky.

$$LQ_i = \frac{e_i / e}{E_i / E}$$

kde

LQ_i koeficient lokalizace pro „i-té“ odvětví,

e_i zaměstnanost v „i-té“ odvětví v regionu,

ecelková zaměstnanost v regionu,

E_izaměstnanost v „i-té“ odvětví v ČR,

Ecelková zaměstnanost v ČR.

Pokud je lokalizační koeficient větší než jedna, zaměstnanost v odvětví v regionu je vyšší než průměrná zaměstnanost ve stejném odvětví v České republice. Toto odvětví je pro region významné a vhodné pro tvorbu klastru.

4. CHARAKTERISTIKA JIHOČESKÉHO KRAJE

Jihočeský kraj představuje geograficky poměrně uzavřený celek, jehož jádro tvoří jihočeská kotlina. V jihočeské kotlině se rozkládají dvě pánve - Českobudějovická a Třeboňská. Krajským městem jsou České Budějovice. Kraj je vymezený územím okresů České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice a Tábor.

Kraj není příliš bohatý na nerostné suroviny (převažuje těžba štěrkopísků, stavebního kamene, cihlářských hlín), významným přírodním bohatstvím jsou lesy. Průmyslová výroba je koncentrována především do českobudějovické aglomerace a v okresech Tábor a Strakonice (převažuje zpracovatelský průmysl). Zemědělství se orientuje na rostlinnou výrobu (obiloviny, olejniny, brambory), v živočišné výrobě převažuje chov skotu a prasat. Dlouholetou tradici má v jižních Čechách rybníkářství – chov ryb představuje polovinu produkce v rámci ČR (www.rkojc.cz).

Vybrané statistické údaje Jihočeského kraje uvádí tabulka 4.

Tabulka 4: Charakteristika Jihočeského kraje

Charakteristika	Statistické údaje za rok 2004
Celková výměra	1 005 666 ha (tj. 12,8% rozlohy ČR)
z toho:	
<i>zemědělská půda</i>	<i>495 834 ha</i>
<i>lesní plochy</i>	<i>375 077 ha</i>
<i>vodní plochy</i>	<i>43 455 ha</i>
<i>zastavěné plochy</i>	<i>10 522 ha</i>
<i>ostatní plochy</i>	<i>80 778 ha</i>
Nejvýše položené místo	1378 m n.m. (vrchol Plechý, Šumava)
Nejniže položené místo	333 m n.m. (hladina Orlické přehrady)
Počet obyvatel	625 712
Hustota osídlení	62,2 ob/km ² (nejnižší v ČR)
Počet obcí	623
<i>z toho statut města</i>	<i>43 obce</i>
Regionální HDP	150 970 mil. Kč
Průměrná měsíční mzda	15 771 Kč
Průměrná měsíční mzda ve stavebnictví	16 203 Kč
Míra registrované nezaměstnanosti	6,59%

Zdroj: www.czso.cz

Významné pro rozvoj regionu a podnikání v kraji je přítomnost výzkumných a vzdělávacích institucí, inovačních firem a dalších institucí podporujících rozvoj podnikatelských aktivit, zvláště v oblasti malého a středního podnikání.

Z níže uvedených informací vyplývá, že v Jihočeském kraji existuje řada podniků zabývajících se inovacemi, nacházejí se zde čtyři technologické parky a osm výzkumných pracovišť. Regionálně významné instituce, organizace a platformy jako je např. Jihočeská hospodářská komora a Agentura CzechInvest podporují podnikatelské prostředí a prosazují inovační myšlení pomocí svých programů. Další významnou institucí přispívající k výzkumu a vývoji je Jihočeská univerzita a vysoké školy působící v regionu. Díky všem těmto orgánům existuje v regionu dobré zázemí pro rozvoj nového způsobu podnikání.

Univerzity a jiné vysoké školy v regionu

- Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích
- Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta managementu
- Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s.

Výzkumná pracoviště v regionu

- Hydrobiologický ústav AV ČR
- Entomologický ústav AV ČR
- Ústav molekulární biologie rostlin AV ČR
- Parazitologický ústav AV ČR
- Ústav systémové biologie a ekologie AV ČR
- Ústav půdní biologie AV ČR
- Mikrobiologický ústav AV ČR - detašované pracoviště v Třeboni
- Botanický ústav AV ČR v Průhonicích - detašované pracoviště v Třeboni

Významné inovační podniky v regionu

- ENVI s. r. o.
- ENKI o.p.s.
- MICRO-SENSOR spol. s r.o.
- KOVOSVIT MAS, a.s.
- KOH-I-NOOR HARDTMUTH a.s.
- ZVVZ a.s.
- BRISK Tábor a.s.
- Jihostroj a. s. Velešín
- SILON a.s.
- MOTOCO a.s.

Technologické parky

- Třeboňské inovační centrum (TIC)
- Hospodářský park a.s. České Velenice
- Vědeckotechnický park Agrien České Budějovice
- Nové Hrady Bio-technology Center

Jiné regionálně významné instituce, organizace a platformy

- Jihočeská hospodářská komora
- Agentura CzechInvest
- Regionální rozvojová agentura
- Svaz měst a obcí Jihočeského kraje
- Trilaterální technologická platforma
- Steering Committee pro podporu inovací v JK

5. POSOUZENÍ PODMÍNEK PRO TVORBU KLASTRU VE STAVEBNICTVÍ V JIHOČESKÉM KRAJI

Aby mohly klastry vznikat, rozvíjet se a úspěšně fungovat, musí v regionu existovat mimo vhodné firmy i další instituce. Těmito institucemi jsou organizace podporující podnikání, dále pak vysoké školy a univerzity, Akademie věd, vědeckotechnologické parky, inovační centra, inkubátory apod.

Dalším prvkem podporujícím podnikání je Operační program Průmysl a podnikání, na jehož základě je podnikatelům poskytována finanční podpora. Díky ní mohou podniky dosáhnout větší konkurenceschopnosti, lépe se prosadit na trhu a podpořit potřebné strukturální změny průmyslu tak, aby Česká republika přestala být jako celek méně rozvinutým regionem EU.

5.1 Organizace podporující podnikatelskou činnost

5.1.1 Jihočeská hospodářská komora

Jihočeská hospodářská komora je sdružení podnikatelů, které u nás působí již řadu let. Je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku a působí nezávisle na politických stranách, státních orgánech a orgánech územní samosprávy. V rámci JHK působí celkem devět oblastních kanceláří: České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Milevsko, Písek, Prachatice, Strakonice, Tábor a Třeboň. K 1.1. 2006 měla JHK 1099 členů, z toho 72 % tvoří malé podniky (0-25 zaměstnanců), 21 % tvoří střední podniky (26-200 zaměstnanců) a 7 % velké podniky (200 a více zaměstnanců).

Hlavním posláním Jihočeské hospodářské komory je podpora rozvoje podnikatelského prostředí a prosazování zájmů podnikatelů. Má své nezastupitelné místo v oblasti shromažďování a poskytování informací pro podnikatele a v oblasti

vytváření neformálních obchodních kontaktů. V současné době nabývá na významu vytváření podmínek pro navazování kooperací i širší obchodní spolupráce s komorami a podnikateli v zemích EU, zejména přímo sousedících s Jihočeským krajem, tedy Rakouskem a Německem.

Nabídka služeb JHK je široká, zahrnuje: informace podnikatelům (pro členy infoservis zdarma), vzdělávání, setkávání podnikatelů, konzultační dny se zahraničními partnery, poradenství, prezentování a inzerování podnikatelských aktivit v rámci JHK, informace o možnostech mezinárodní spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje, zprostředkování řady produktů partnerských institucí (např. Czechinvest – Agentura pro podporu podnikání a investic) atd.

Oborová sdružení

V rámci Jihočeské hospodářské komory existují Oborová sdružení:

- **Sdružení stavebnictví a územního rozvoje**

Sdružení má 77 členů. Členy sdružení jsou zástupci malých, středních i velkých firem.

Cíle sdružení:

1. Rychlé zprostředkování konkrétních informací o možnostech:
 - výstavby v regionu,
 - směru územního rozvoje v jeho jednotlivých oblastech,
 - podpůrných programů bankovních ústavů i centrálních úřadů,
 - pořádání seminářů.
2. Stát se partnerem v jednáních se zástupci veřejné správy, investory i stavebními firmami o stavebnictví v regionu.

- **Jižní Čechy Pohostinné**

Jižní Čechy Pohostinné je sdružení členů Jihočeské hospodářské komory podnikajících v oboru gastronomie a hotelnictví. Základním kritériem členství ve sdružení je kvalita poskytovaných služeb. Cílem práce sdružení je spolupráce a komunikace členů, podpora a ochrana jejich zájmů a společná propagace.

- **Služby v cestovním ruchu**

Účelem sdružení je zastupovat zájmy firem působících v oblasti cestovním ruchu. Cílem je aktivní spolupráce s významnými partnery cestovního ruchu.

- **Sdružení doprava**

Cílem sdružení je zabezpečit:

- obousměrný tok informací a úzkou spolupráci v zásadních otázkách činnosti,
- propagaci činnosti sdružení a nábor nových členů z jednotlivých dopravních i profesně příbuzných oborů,
- prostřednictvím manažera sdružení a členů Rady pravidelné konzultační dny pro členy sdružení.

- **Sdružení reality**

Sdružení Reality bylo vytvořeno k podpoře a ochraně profesních zájmů a dále k vytvoření standardizace výkonu realitní činnosti, systému vzdělávání, certifikace, pořádání seminářů a školení jako základ kvalitní úrovně poskytovaných služeb.

Partneři Jihočeské hospodářské komory

- BusinesspartnerJHK
- Regionální rozvojová agentura
- Rada pro rozvoj lidských zdrojů
- Ústav ekologie krajiny AV ČR
- Hospodářská komora České republiky
- Jihočeská centrála cestovního ruchu
- Mezinárodní Interkomunální Centrum
- Regionální kontaktní organizace jižní Čechy
- Podnikání bez překážek
- Národní asociace pro rozvoj podnikání
- TV GIMI a. s.

- LEGRO PLUS s.r.o.
- Jihočeská agentura pro podporu inovačního podnikání a. p. s.
- Jihočeská společnost pro rozvoj lidských zdrojů, o. p. s.
- Komora BOZP a PO
- Technologický profil Jihočeského kraje
- BusinessInfo (www.jhk.cz).

5.1.2 Agentura CzechInvest

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest je státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR. Vznikla 2. ledna 2004 sloučením s dalšími dvěma agenturami ministerstva – s Agenturou pro rozvoj podnikání (ARP) a Agenturou pro rozvoj průmyslu ČR (CzechIndustry).

Hlavním posláním CzechInvestu je podpora konkurenceschopnosti českých podnikatelů. Zejména se jedná o podporu zpracovatelského průmyslu a inovací (inkubátory, vědeckotechnologické parky) prostřednictvím Operačního programu Průmysl a podnikání Ministerstva průmyslu a obchodu ČR.

K rozvoji domácích společností a vzniku nových firem přispívá CzechInvest prostřednictvím svých služeb, rozvojových programů a práce na zlepšování podnikatelského prostředí. Zároveň zůstává výhradním příjemcem žádostí o poskytnutí investičních pobídek a jeho úkolem i nadále zůstává získávání přímých zahraničních investic pro ČR.

V rámci zjednodušení komunikace mezi státem, podnikateli a EU tak vzniklo jedno kontaktní místo, kde domácí i zahraniční podnikatelé dostanou kvalitní informace o veškerých formách podpory podnikání v ČR a kde si mohou o jednotlivé druhy podpor také žádat.

S cílem maximálně zjednodušit a zpřístupnit poskytování podpory pro malé a střední podnikatele ve zpracovatelském průmyslu otevřel CzechInvest třináct regionálních poboček na úrovni krajů. Pracovníci těchto regionálních kanceláří

poskytují informace o strukturálních fondech EU a systému státní podpory, pomáhají při vyplňování žádostí o podporu, tyto žádosti přijímají a dohlédnou také na čerpání finančních prostředků pro jednotlivé projekty (www.czechinvest.cz).

Prioritní oblasti pro činnost CzechInvestu

I. priorita: Rozvoj podnikatelského prostředí

Cílem priority je růst a prosperita podnikání s vysokou přidanou hodnotou, v podnicích všech velikostí a původu kapitálu.

Programové oblasti:

- **Infrastruktura pro inovace, výzkum a vývoj**
- **Nemovitosti pro podnikání**
- **Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů**
- **Služby**
- **Informace**
- **Zdokonalování podnikatelského prostředí Bariéry**

II. priorita: Podpora zakládání nových a rozvoje stávajících podniků

Cílem je zajistit, aby podniky se sídlem v ČR byly vybavené dovednostmi a zdroji, které jim umožní konkurovat na globálním trhu.

Programové oblasti:

- **Nově zakládané podniky s růstovým potenciálem**
- **Nové technologie a inovace**
- **Přístup k financím**
- **Pobídky**
- **Rozvoj lidských zdrojů**
- **Informační a komunikační technologie**
- **Zlepšení výsledků a výkonů**

III. priorita: Globální vazby

Cílem je, aby posilovala konkurenceschopnost podnikatelského prostředí v globálním měřítku a současně, aby podniky se sídlem v ČR byly schopné identifikovat a využít investiční a obchodní příležitosti na globálním trhu.

Programové oblasti:

- **Přímé zahraniční investice**
- **Dodavatelské řetězce**
- **Poskytování služeb „After Care“**
- **Podpora investic českých podniků v zahraničí**

IV. priorita: Rozvoj klastrů (specifická nová oblast podpory)

Cílem této nové programové iniciativy je zajistit, aby inovace a konkurenceschopnost v klíčových průmyslových odvětvích českého průmyslu byly posilovány komplexní podporou a vytvářením rozvojových partnerství mezi seskupeními vzájemně na sebe navazujících výrobních podniků a poskytovatelů služeb (klastry).

Programové oblasti:

- **Identifikace klastrů:** identifikace stávajících a potenciálních klastrů na základě národní a regionálních odvětvových analýz.
- **Rozvojová partnerství:** vytváření národních i regionálních partnerství s cílem realizace koncentrované, komplexní a specifické podpory pro daný klaster v oblastech financování, marketingu, rozvoje lidských zdrojů, infrastruktury a inovací.

V rámci programu jsou zvoleny prioritní sektory, a to na základě zhodnocení trendů vývoje jednotlivých sektorů na domácím i globálním trhu a současně i zmapováním investičního prostředí České republiky a nabídkových faktorů pro umístění nových investic. I když jsou zde zahrnuty i tradiční sektory českého průmyslu, stavebnictví mezi ně nepatří (www.czechinvest.cz).

5.1.3 Střední průmyslová škola stavební

Střední průmyslová škola stavební působí na jihu Čech již 96 let. O její založení se zasloužila Obchodní a živnostenská komora, která vyvíjela velkou iniciativu v zakládání českých stavebních škol.

Škola si za dobu své působnosti vytvořila významné postavení ve výuce studentů (existují zde obory: Stavebnictví a Geodézie), mnozí z nich pokračují ve studiu na vysokých školách. V posledních letech nacházeli absolventi uplatnění v podnikatelské sféře a jako úspěšní podnikatelé se nyní vracejí s radou a pomocí na půdu školy. Vytvářejí komunikační prostor pro učitele, kteří získávají cenné informace o nových směrech ve stavebnictví a zároveň informace o současných ekonomických vztazích. Tyto poznatky mohou být aktuálně přenášeny do odborné výuky. Škola je také ve stálém kontaktu se stavebními podniky, společenskými organizacemi a sdružujícími se odborníky ve stavební praxi.

I když je patrné, že škola spolupracuje s podnikatelskou sférou a dalšími organizacemi týkajícími se stavebnictví, v současné době nevyvíjí žádnou klastrovou iniciativu (www.spsstav.cz).

5.1.4 Vyšší odborná škola České Budějovice, Okružní 10

Vyšší odborná škola byla založena v roce 1994 sloučením Vyšší obchodní akademie a Vyšší technické školy stavební. VOŠ zabezpečuje v současné době výuku osmi studijních oborů z oblasti stavebnictví, ekonomiky a elektrotechniky.

Škola se snaží rozšiřovat spolupráci s podnikatelským okolím a nabídku odborných aktivit ve spolupráci s profesními svazy, významnými podniky a Hospodářskou komorou jak pro vyučující, tak pro studenty. Jako součást studia zajišťuje dlouhodobou praxi studentů u organizací, firem, bank a úřadů.

Je členem organizací: Česká marketingová společnost, Svaz účetních, Svaz obchodu ČR, Hospodářská komora. Získala statut Informačního centra (www.voscb.cz).

5.2 Operační program Průmysl a podnikání – Program podpory Klastry

Jak již bylo řečeno na začátku kapitoly, Operační program Průmysl a podnikání poskytuje podnikatelům finanční podporu, díky které se mohou podniky rozvíjet, dosáhnout větší konkurenceschopnosti a pomoci tak rozvinout daný region. Pro zajištění stanovených cílů se pomoc soustřeďuje na rozvoj malých a středních podniků, na podporu inovačních aktivit v průmyslu a výrobní, technickou, ekonomickou a organizační restrukturalizaci podniků, oborů a odvětví včetně odstraňování starých zátěží (**Pokyny pro žadatele a příjemce podpory z OPMP**).

Tento program realizuje Opatření č. 1.4. Rozvoj informačních a poradenských služeb, Priority 1. Rozvoj podnikatelského prostředí, Operačního programu Průmysl a podnikání 2004 – 2006. Vypisovatelem i poskytovatelem je Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Cílem Programu podpory Klastry je podpora projektů zakládání a rozvoje odvětvových sdružení, tzv. klastrů, na regionální i nadregionální úrovni (www.mpo.cz).

Popis programu

Program vytváření klastrů - Klastry určuje základní pravidla a podmínky pro poskytování podpory formou přímých dotací na projekty, jejichž cílem je podpořit ekonomický růst a konkurenceschopnost ekonomiky rozvojem odvětvových seskupení - klastrů, které mohou být vytvořeny na regionální, celostátní a nebo přeshraniční úrovni. Podporované aktivity jsou rozděleny do dvou fází:

- Fáze I – vyhledávání vhodných firem pro klastry, vyhodnocení životaschopnosti a přínosu klastru,
- Fáze II – zakládání klastrů, rozvoj klastrů.

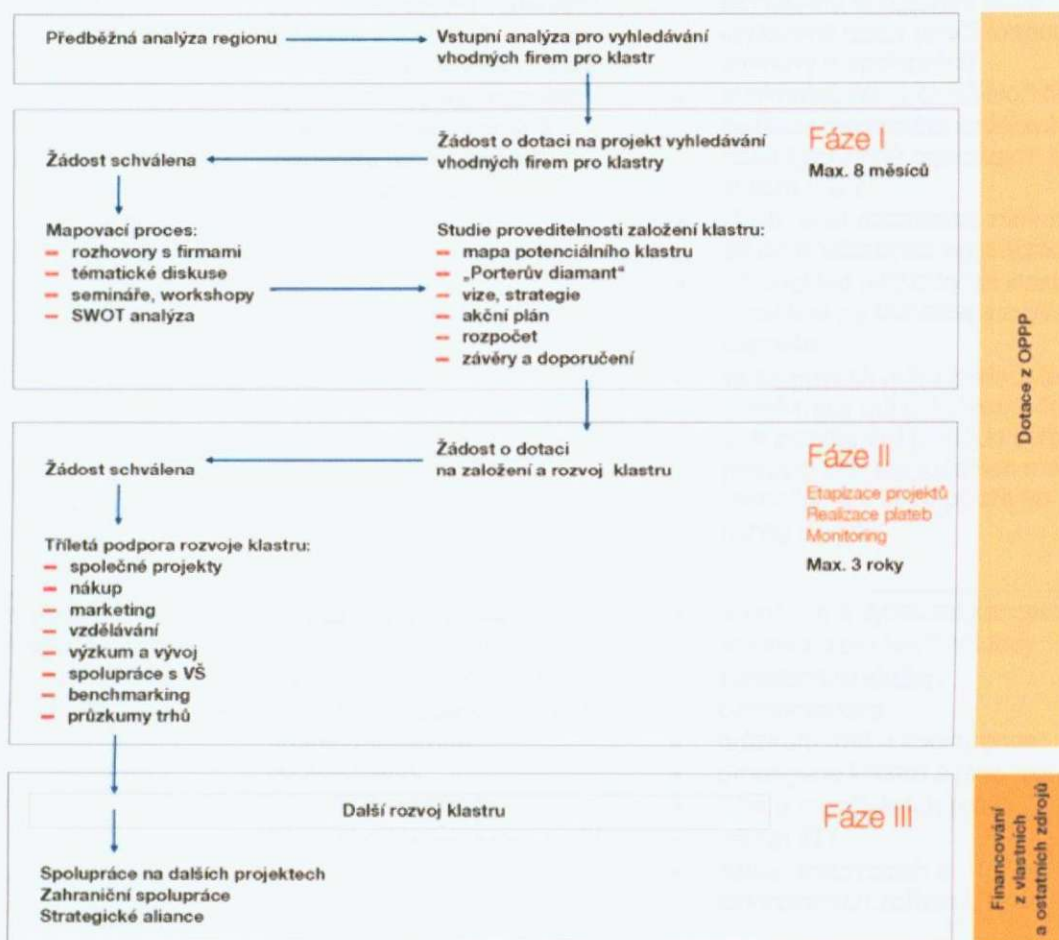
Podpora při založení a následném rozvoji klastru je poskytována v průběhu tří let od registrace žádosti o podporu, aby bylo dosaženo jeho samostatného udržitelného rozvoje v období následujícím. Obdobně podpora rozvoje již existujícího klastru je

poskytována v průběhu tří let od registrace žádosti o podporu, aby bylo dosaženo jeho samostatného udržitelného rozvoje v období následujícím.

Příjemci podpory jsou kraje nebo jimi určené organizace, instituce terciárního vzdělávání, výzkumné organizace se sídlem v ČR anebo Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest (www.businessinfo.cz).

Obrázek 3 zobrazuje jednotlivé fáze programu a procesu vzniku klastru spolu s jejich výstupy.

Obrázek 3: Jednotlivé fáze programu a procesu vzniku klastru spolu s jejich výstupy

Zdroj: www.czechinvest.org

Následující tabulka 5 shrnuje základní parametry programu Klastry.

Tabulka 5: Základní parametry programu Klastry

	Fáze I - vyhledávání vhodných firem pro klastry	Fáze II - zakládání a rozvoj klastru
Forma podpory	• nevratná dotace	• nevratná dotace
Výše podpory	• maximálně 75 % uznatelných nákladů • 0,2 – 1 mil Kč	• maximálně 75 % (1. rok), 65 % (2. rok), 55 % (3. rok) uznatelných nákladů • 3 – 45 mil Kč
Příjemce podpory	• kraj nebo jím určená organizace, instituce terciárního vzdělávání, výzkumná organizace	• právnická osoba podle § 18 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, zřízená za účelem podpory inovací a zvýšení konkurenceschopnosti v oboru
Nutná podmínka	• vyjádření zájmu o zpracování studie minimálně 10 firem a instituce terciárního vzdělávání, účast výzkumné organizace nebo krajského úřadu vhodná • zaměření na inovace a zvýšení exportu	• členem klastru musí být instituce terciárního vzdělávání nebo výzkumný ústav (stačí formou smlouvy o spolupráci) • minimálně 60 % členů tvoří MSP, instituce terciárního vzdělávání nebo výzkumné organizace se sídlem v ČR • klastr musí obsahovat minimálně 15 samostatných organizací • předpoklad udržitelnosti klastru a zaměření na inovace a zvýšení exportu • ve stanovách nebo zakladatelské listině musí mít zakotveno, že zisk po zdanění po dobu čerpání podpory nebude rozdělen mezi vlastníky, ale bude použit na rozvoj klastru
Uznatelné náklady	• náklady na pořádání pracovních setkání • mzdové a cestovní náklady • Náklady na zpracování části projektu externím dodavatelem • náklady na publicitu spojenou s realizací projektu	• pronájem a vybavení kanceláří • mzdové a cestovní náklady • poradenské služby, benchmarking • průzkum trhů a konkurence • propagace klastru a jeho aktivit • nákup ocenitelných práv • nákup ICT • nákup testovacích a laboratorních zařízení
Podporované činnosti	• projekty zaměřené na rozvoj odvětví vymezených oddíly 15 – 37, 45, 72 a 73 OKEČ	• projekty zaměřené na rozvoj odvětví vymezených oddíly 15 – 37, 45, 72 a 73 OKEČ

Zdroj: www.czechinvest.org

5.3 Podpora inovací v Jihočeském kraji

Inovační politika patří k předmětům pozornosti vlád, jejichž zájmem je dlouhodobý rozvoj ekonomické prosperity. Díky informačnímu propojení dochází ve světě i u nás ke globalizaci trhů. Přírozeným důsledkem je růst a zostřování konkurence, ve které lze obstát pouze neustálým zlepšováním stávajících výrobků a technologií – zaváděním inovací (www.czechinvest.cz).

5.3.1 Řízení podpory inovačního podnikání v Jihočeském kraji

Oblasti inovací

Vědecko-výzkumné kapacity v podobě univerzity a několika ústavů Akademie věd předurčují Jihočeský kraj k sehrání významné role na inovačním poli. Pro další rozvoj některých nových oborů má kraj určité výchozí předpoklady, především ve vědecko-výzkumném a podnikatelském zázemí na několika pracovištích vysokých škol a podniků. Jedná se zejména o průmyslové obory.

V oblasti podnikání zde působí několik desítek firem splňujících kritéria označení "inovační firma" v různých oborech. Očekává se vznik nových firem založených na progresivních technologiích, aplikaci vědy a znalostí, což nepochybně přispěje k žádoucí diverzifikaci ekonomické základny a ke změně nabídky i počtu pracovních míst na trhu práce.

Řízení podpory inovačního podnikání

Pro iniciaci nových technologií bude nezbytné vytvořit adekvátní nástroje v podobě vědecko-technologických parků, inovačních center, inkubátorů a dalších podobných prvků pro usnadnění technologického transferu a komercializace vědeckých poznatků z vysokých škol, výzkumných ústavů a inovačních firem.

S ohledem na současnou situaci využití výsledků výzkumu a vývoje v kraji se jako základní nutnost jeví podpora vytváření pracovních míst v nových technických průmyslových výroбах prostřednictvím propagace nových špičkových

technologických zařízení a pomoci stávajícímu tradičnímu průmyslu, aby se prostřednictvím vědy a techniky stal konkurenceschopným.

Cíle

- Vybudování vědecko-technologického parku v kraji.
- Zvýšení konkurenceschopnosti stávajících firem v regionu modernizací technologií v těchto firmách a zkvalitněním produktů, které vyrábějí.
- Postupná komercializace vědeckotechnického rozvoje a technologický transfer ze zahraničí.
- Zvýšení energetické efektivnosti a ekologičnosti.
- Zvýšení využití informačních technologií.
- Posílení místních kapacit v oblasti realizace inovačních projektů.

Nástroje

- Integrace vědeckovýzkumné a výchovně vzdělávací soustavy s podnikatelskou sférou.
- Podpora vzniku technologických parků - projekty řešící výstavby technologických parků a logistických center se zaměřením na využití progresivních technologií.
- Podpora institucí zabývajících se komerční aplikací výsledků výzkumu a vývoje v praxi, případně vzděláváním pracovníků v oblasti využívání progresivních technologií.
- Kofinancování projektů komerční aplikace výsledků výzkumu a vývoje v místních podnicích nad rámec státních programů podpory, podpora účasti podniků na mezinárodních projektech.
- Podpora prezentace a osvěty podnikatelské sféry v oblasti využívání progresivních technologií - realizace projektů podporujících formou marketingu a osvěty využití a aplikaci progresivních technologií v praxi.

Instituce podporující inovace v Jihočeském kraji

- Jihočeská hospodářská komora
- Regionální rozvojová agentura
- Krajský úřad a jeho orgány

- Jihočeská univerzita
- Akademie věd ČR
- Jihočeská agrární komory
- RKO - Regionální kontaktní organizace pro 6. RP EU
- Jihočeská pobočka Společnosti vědeckotechnických parků
- AIP - Asociace inovačního podnikání.

Finanční podpora rozvoje inovačního podnikání

Opatření navazuje na státem vyhlašované programy podpory využívání a rozvoj progresivních technologií, jako jsou TECHNOS a PARK. Pro možnost podpory výstavby a budování technologických parků lze využít programy podpory agentury CzechInvest a Ministerstva pro místní rozvoj a ostatních zdrojů jako jsou fondy EU a zdroje EBRD, EIB apod. Pro rozvoj, zvýšené využití a aplikace výsledků výzkumu a vývoje v praxi je rovněž možné využít dotační tituly 6. Rámcového programu EU.

Spolupráce s firmami

- podpora zakládání nových firem
- zprostředkování kontaktů mezi firmami u nás i v zahraničí
- informovanost o finančních zdrojích pro rozvoj inovačních firem
- propagace firem v tuzemsku i v zahraničí
- nabídka účasti v projektech 6. Rámcového programu pro výzkum a technologický vývoj
- využívání databáze inovačních firem v regionu
- možnost aktivní účasti firem v Trilaterální technologické platformě regionů Jižní Čechy - Horní Rakousko - Dolní Bavorsko

Spolupráce na rozvoji regionu a inovačního podnikání

- kontakty na mezinárodní informační síť zabývající se koordinací spolupráce v oblasti využití výsledků vědy a nových technologií
- spolupráce s institucemi a firmami v rámci (www.czechinvest.cz).

5.3.2 Regionální inovační strategie

Pomáhá orientovat se jak vědecko-výzkumným kapacitám, tak podnikatelským subjektům na poli inovačního podnikání formou propojení a spolupráce.

Definuje prioritní odvětví, technologický profil a institucionální zajištění v daném regionu. Všechny tyto přirozené funkce inovační strategie vedou ke zkvalitnění podnikatelského prostředí a k vymezení investičních možností v regionu (www.czechinvest.cz).

5.3.3 Technologický profil Jihočeského kraje

Technologický profil Jihočeského kraje vzniká za účelem:

- vybudování informačního systému na podporu inovačního podnikání,
- vytváření příznivého prostředí pro rozvoj podnikání, pracovních příležitostí a pro příliv tuzemských i zahraničních investic,
- rozvoje znalostní báze a transferu technologií.

Podobou Technologického profilu Jihočeského kraje je funkční informační systém, jenž má formu Databáze inovačních a vědeckovýzkumných firem i institucí v regionu. Kromě databáze vědeckovýzkumných kapacit systém obsahuje textovou část technologického profilu, kde se nacházejí další informace jako jsou statistická data, shrnutí vývojového a inovačního potenciálu Jihočeského kraje, informace z oblasti zahraniční spolupráce apod. (www.techprofil-jk.cz).

5.3.4 Technologie Plattform

Hospodářská komora Horní Rakousy, Průmyslová a obchodní komora Dolní Bavorsko a Jihočeská hospodářská komora se společně chopily iniciativy a daly vzniknout přeshraniční Technologické platformě „Horní Rakousy – Dolní Bavorsko – jižní Čechy“.

Tato aktivita pro hospodářské, výzkumné a vzdělávací subjekty zajímavým způsobem doplňuje činnost Jihočeské hospodářské komory v oblasti inovací a nových technologií na poli zahraniční spolupráce.

Cíle platformy

Prostřednictvím kooperačních workshopů podniků a vědeckovýzkumných institucí všech tří regionů, podpory tvorby kooperačních sítí v jednotlivých oborech a využití národních a evropských podpůrných programů:

- podpořit rozvoj inovačního podnikání v regionu Jižní Čechy,
- rozvíjet spolupráci mezi inovačními firmami v rakouském a českém příhraničí,
- podpořit lepší informovanost firem o možnostech technologické kooperace, technologickém transferu,
- zvýšit pravděpodobnosti vzniku společných podniků v Jihočeském regionu.

Cílové skupiny, kterým jsou aktivity platformy určeny

- Vědeckovýzkumné podniky
- Technologická a impulsní centra
- Odborné školy
- Univerzity
- Instituce na podporu technologií a získávání finančních prostředků

Akce v rámci platformy

- workshopy inovačních firem, vědeckých a vzdělávacích institucí
- propojení informačních databází (www.czechinvest.cz).

6. ANALÝZA JIHOČESKÉHO KRAJE S OHLEDEM NA MOŽNOST TVORBY KLASTRU VE STAVEBNICTVÍ

6.1 Ekonomicko-statistická charakteristika regionu

Úspěšné klastry jsou dobře zesíťované a provázané, v jejich čele stojí řídicí jednotka klastru, tvořená z výkonných manažerů s kvalitní odbornou výbavou a personálním nasazením. Řídicí pracoviště klastru je financováno po dobu tří let z veřejných prostředků obvykle prostřednictvím vhodné spolupracující instituce (hospodářská komora, agentury atd.). Za tuto dobu si členové klastru již plně uvědomují výhody tohoto řízeného seskupení, mají zájem na jeho dalším působení a klastr se stává samofinancovatelným. Pomocí pro firmy, které mají zájem o tuto spolupráci je i program Klastry.

Účast v klastru dovoluje firmám:

- soustředit se na vlastní klíčové schopnosti firmy – jedná se o velmi podrobnou dělbu práce, která dovoluje dosáhnout vysokého stupně specializace,
- zajistit snadný přístup ke zdrojům (know-how, technologie, finance, kvalifikovaní pracovníci) u jiných firem a organizací,
- zajistit snadný přístup na trhy – firmy jsou propojeny odběratelsko dodavatelskými vazbami, což umožňuje umístit meziprodukty i výrobky v rámci i mimo vlastní klastr.

Problematikou klastrů se zabývá rovněž Studie identifikace latentních klastrů na území Jihočeského kraje, která byla realizována v roce 2005 v rámci Akčního plánu Programu rozvoje Jihočeského kraje. V práci jsou mimo jiné sledovány i sektory nejvhodnějších pro potenciální vznik klastrových iniciativ, tedy činností, předcházejících vytvoření jednotlivých klastrů.

Aktuální je proces mapování latentních klastrů na území Jihočeského kraje v oborech stavebnictví, automobilového průmyslu, bioenergetiky, svařování a kovových

konstrukcí, dřevařství, vodárenské a čistírenské technologie a zpracování odpadních materiálů ve stavebnictví.

Tabulka 6 uvádí přehled subjektů zapsaných v RES (Registr ekonomických subjektů) v Jihočeském kraji a rozděluje subjekty podle OKEČ (Odvětvová klasifikace ekonomických činností).

Tabulka 6: Počet subjektů zapsaných v RES v Jihočeském kraji a jeho okresech k 31.3. 2006 (členění podle odvětví převažující činnosti)

OKEČ		Kraj celkem	v tom okresy:						
			Č. Budějovice	Č. Krumlov	J. Hradec	Písek	Prachatice	Strakonice	Tábor
Kraj celkem		144 774	44 160	13 564	18 665	16 195	12 498	15 432	24 260
A	Zemědělství a myslivost, lesní hospodářství	13 174	2 065	1 280	2 145	1 745	2 105	1 817	2 017
B	Rybolov a chov ryb	128	22	8	47	12	4	16	19
Průmysl celkem (C až E)		19 518	5 495	1 741	2 406	2 374	1 669	2 020	3 813
C	Těžba nerostných surovin	34	9	5	3	-	4	4	9
D	Zpracovatelský průmysl	19 380	5 457	1 725	2 384	2 367	1 656	2 004	3 787
E	Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	104	29	11	19	7	9	12	17
F	Stavebnictví	17 741	5 121	1 642	2 391	1 914	1 589	1 856	3 228
G	Obchod, opravy motor. vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	37 221	11 919	3 044	4 731	4 057	3 001	4 046	6 423
H	Pohostinství a ubytování	10 251	2 956	1 691	1 451	947	989	925	1 292
I	Doprava, skladování, pošty a telekomunikace	4 380	1 465	425	449	505	337	472	727
J	Finanční zprostředkování	4 320	1 278	365	503	450	275	539	910
K	Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti	20 880	8 584	1 720	2 245	2 197	1 157	1 904	3 073
L	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1 682	357	119	269	236	125	274	302
M	Vzdělání	2 028	793	141	257	208	139	186	304
N	Zdravotnictví a sociální péče; veterinární činnosti	2 041	640	170	284	216	184	208	339
O	Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	11 410	3 465	1 218	1 487	1 334	924	1 169	1 813

WWW.CZSO.CZ

Z tabulky 6 je patrné, že nejvíce subjektů zahrnuje skupina G – Obchod, opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost. Stavebnictví se umístilo na čtvrtém místě. Pro přehlednost je pořadí umístění jednotlivých odvětví a procentuální vyjádření uvedeno v následující tabulce 7.

Tabulka 7: Počet subjektů zapsaných v RES v Jihočeském kraji a jeho okresech k 31.3. 2006 (členění podle odvětví převažující činnosti)

OKEČ		Kraj celkem	Procentuální vyjádření	Umístění odvětví dle počtu subjektů
Kraj celkem		144 774	100	
A	Zemědělství a myslivost, lesní hospodářství	13 174	9	5
B	Rybolov a chov ryb	128	0,1	13
Průmysl celkem (C až E)		19 518		
C	Těžba nerostných surovin	34	0,2	15
D	Zpracovatelský průmysl	19 380	13,4	3
E	Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	104	0,07	14
F	Stavebnictví	17 741	12,3	4
G	Obchod, opravy motor. vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	37 221	25,7	1
H	Pohostinství a ubytování	10 251	7	7
I	Doprava, skladování, pošty a telekomunikace	4 380	3,1	8
J	Finanční zprostředkování	4 320	3	9
K	Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti	20 880	14,4	2
L	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1 682	1,2	12
M	Vzdělání	2 028	1,4	11
N	Zdravotnictví a sociální péče; veterinární činnosti	2 041	1,4	10
O	Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	11 410	7,9	6

www.czso.cz

Jak již bylo uvedeno, stavebnictví se umístilo na čtvrtém místě s podílem 12,3 %. Je zřejmé, že je v Jihočeském kraji významným odvětvím, které by mohlo být vhodné pro tvorbu klastrů. Pro ověření vhodnosti stavebnictví pro klastrování použijeme koeficient lokalizace, který se interpretuje jako míra specializace regionu v určitém odvětví.

6.2 Charakteristika stavebnictví v Jihočeském kraji

V roce 2005 provozovalo stavební výrobu jako hlavní činnost 169 podniků s 20 a více zaměstnanci se sídlem na území Jihočeského kraje. V roce 2005 tyto firmy vytvořily objem základní stavební výroby ve výši 10 mld. Kč. V porovnání s rokem 2004 to bylo o 6,6 % více.

Jihočeské stavební podniky jako hlavní dodavatelé staveb provedly podle dodavatelských smluv stavební práce o objemu více než 12 mld. Kč, v naprosté většině šlo o práce v tuzemsku. V nich převažovaly objemem 10,5 mld. Kč práce na nové výstavbě, rekonstrukci a modernizaci. Ve srovnání s rokem 2004 klesl objem stavebních prací podle dodavatelských smluv celkem o 6,3 %, když rozhodující složka - práce na nové výstavbě, rekonstrukci a modernizaci meziročně klesly o 4,4 %.

V roce 2005 pracovalo ve stavebních podnicích se sídlem v kraji 9 452 zaměstnanců, jejich průměrná měsíční mzda činila 16 556 Kč. V meziročním srovnání se počet zaměstnanců zvýšil o 6,2 % a průměrná mzda o 1,5 %. Produktivita práce ze základní stavební výroby vzrostla nepatrně – o 0,4 %.

Nejvíce jihočeských stavebních podniků sídlilo v okrese České Budějovice a dále v okresech Tábor a Jindřichův Hradec. V těchto okresech spolu s okresy Český Krumlov a Písek byl zaznamenán meziroční nárůst objemu základní stavební výroby a meziroční zvýšení počtu pracovníků. V celorepublikovém měřítku se jihočeské stavební podniky podílely na objemu základní stavební výroby velkého stavebnictví ČR necelými 5 % a na počtu zaměstnanců necelými 6 %. V roce 2005 stejně jako v roce 2004 měl Jihočeský kraj mezi 14 kraji České republiky sedmou nejvyšší stavební výrobu a šestý nejvyšší počet zaměstnanců (www.czso.cz).

Vybrané údaje z předchozí charakteristiky uvádí tabulka 8.

Tabulka 8: Charakteristika stavebnictví v Jihočeském kraji za rok 2005

Charakteristika firem s 20 a více zaměstnanci		Index 2004/2005
Počet firem provozujících stavební výrobu jako hlavní činnost	169	103,1%
Objem základní stavební výroby	10 mld. Kč	106%
Objem stavebních prací podle dodavatelských smluv	12 018 887 Kč	93,7%
<i>z toho v tuzemsku</i>	<i>11 982 219 Kč</i>	
<i>v zahraničí</i>	<i>36 668 Kč</i>	
Průměrný evidovaný počet zaměstnanců	9 452	106,2%
Průměrná měsíční mzda	16 556 Kč	101,5%
Produktivita práce ze základní stavební výroby	1 272 053 Kč	100,4%

Zdroj: www.czso.cz

Následující tabulka 9 uvádí rozdělení stavebnictví podle Odvětvové klasifikace ekonomických činností. Odvětvová klasifikace ekonomických činností je vypracována pro kategorizaci údajů, které souvisí s organizační jednotkou - ekonomickým subjektem. Poskytuje základnu pro přípravu statistických údajů o různých vstupech, výstupech, tvorbě kapitálu a finančních transakcích ekonomických subjektů.

Tabulka 9: Rozdělení stavebnictví podle OKEČ

Kód	Název ekonomické činnosti
450000	Stavebnictví
451000	Příprava staveniště
451100	Demolice a zemní práce
451200	Průzkumné vrtné práce
452000	Pozemní a inženýrské stavitelství
452100	Výstavba pozemních a inženýrských staveb
452110	Bytová výstavba
452120	Výstavba budov j. n.
452130	Výstavba mostů, visutých dálnic, tunelů a podchodů
452140	Výstavba trubních, komunikačních a energetických vedení
452190	Výstavba pozemních a inženýrských staveb j. n.
452200	Montáž střešních konstrukcí a pokládání střešních krytin
452300	Výstavba komunikací, letišť a sportovních areálů
452400	Výstavba vodních děl
452500	Ostatní stavební činnosti zahrnující speciální řemesla
453000	Stavební montážní práce
453100	Elektroinstalace
453200	Izolační práce (kromě hydroizolace)
453300	Instalatérské práce
453400	Ostatní stavební montážní práce
454000	Dokončovací stavební činnosti
454100	Omítání
454200	Stavební zámečnictví a stavebně truhlářské práce
454300	Pokládání podlahových krytin a obkládání stěn
454400	Sklenářské, malířské a natěračské práce
454410	Sklenářské práce
454420	Malířské a natěračské práce
454500	Ostatní dokončovací stavební činnosti
455000	Pronájem stavebních a demoličních strojů a zařízení s obsluhou

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz>

6.3 Analýza klastrů

Analýza klastrů se provádí na různých úrovních. Přehled těchto úrovní a zaměření analýzy udává tabulka 10.

Tabulka 10: Úrovně analýzy klastrů

Úroveň analýzy	Pojem klustru	Zaměření analýzy
Národní úroveň (makro)	Vazby skupin odvětví v ekonomice jako celku.	Speciální modely národní nebo regionální ekonomiky. Podpora inovací, modernizace výrobků a procesů v megaklastrech.
Úroveň odvětví (mezzo)	Vnitřní a meziodvětvové vazby v různých stádiích výrobního řetězce podobných výrobků.	Analýza SWOT, srovnávací analýza jednotlivých odvětví (Koeficient lokalizace).
Firemní úroveň (mikro)	Specializovaní dodavatelé soustředění kolem jedné nebo několika základních firem.	Vysvětlování inovačních potřeb. Rozvoj strategického podnikání. Analýza řetězců a řízení řetězců. Příprava inovačních projektů.

Zdroj: Skokan, Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji, 2004

Práce se zabývá analýzou na úrovni odvětví. V literatuře lze nalézt řadu přístupů k identifikaci klastrů. Jejich použití závisí do značné míry na dostupné datové základně. Jeden z častých přístupů je založen na využití tzv. koeficientu lokalizace.

6.3.1 Koeficient lokalizace

Koeficientem lokalizace (Location Quotient – LQ, někdy také lokační kvocient) se měří koncentrace daného odvětví v regionu ve srovnání s úrovní státu. Odvětví jsou charakterizována pomocí oborové klasifikace činností. Pro koeficient lokalizace platí:

$$LQ_i = \frac{e_i / e}{E_i / E}$$

Porovná se podíl odvětví (v našem případě stavebnictví) na lokální (regionální) zaměstnanosti s podílem národní zaměstnanosti v odvětví. Je-li koeficient lokalizace větší než 1, pak dané odvětví zaměstnává větší podíl regionální pracovní síly než na úrovni národní, u koeficientu pod 1 je tomu naopak. V praxi se pro posuzování významnosti existence klastru uvažují hodnoty nad pásmem 0,85 – 1,15 (SKOKAN, 2004).

Následující výsledek je vypočten ze statistických dat zaměstnanosti získaných za rok 2005. Data byla zpracována podnikovou metodou, tzn. že počet zaměstnanců je uveden za podniky se sídlem na území Jihočeského kraje (www.czso.cz).

$$LQ_i = \frac{9.452 / 162.106}{221.900 / 4.764.000}$$

$$LQ_i = 1,252$$

Koeficient lokalizace vyšel po zaokrouhlení na tři desetinná místa 1,252. To znamená, že na území Jihočeského kraje existuje potenciál pro vytvoření stavebního klastru. Stavebnictví zaměstnává větší podíl regionální pracovní síly než na úrovni národní. Výsledek 1,252 potvrzuje, že stavebnictví je se svým 12% podílem všech subjektů v regionu a se zaměstnaností 17 741 osob významným odvětvím.

7. ZÁVĚR

Úkolem bakalářské práce bylo nastínění u nás poměrně nové problematiky klastrů a poukázat na výhody, které „klastrování“ přináší.

Jelikož informovanost českých firem není zatím optimální, je u nás rozvoj klastrů teprve v začátcích. Důležitými orgány, které se snaží zvyšovat informovanost jihočeských firem, jsou Jihočeská hospodářská komora se svými oborovými sdruženími a Agentura CzechInvest.

Z provedených interview s pracovníky patnácti jihočeských stavebních firem vyplývá, že za poslední rok se mnohé v informovanosti změnilo. Většina firem již o pojmu „klastř“ slyšela a navíc velké procento z nich spolupracuje s Jihočeskou hospodářskou komorou, která je pravidelně o klastrové problematice informuje. Pokud by v Jihočeském kraji nějaký stavební klastř vznikl, měla by cca třetina firem zájem se do klastru zapojit. Tyto informace napovídají, že se v regionu začínají formovat podmínky pro založení klastru.

K posouzení vhodnosti stavebnictví pro vznik klastru byly použity materiály Českého statistického úřadu, vlastní dopočty a koeficient lokalizace. Tento koeficient je založen na kritériu zaměstnanosti – porovnává podíl odvětví (v našem případě stavebnictví) na regionální zaměstnanosti s podílem národní zaměstnanosti v odvětví. Koeficient lokalizace vyšel po zaokrouhlení na tři desetinná místa 1,252. Hodnota je větší než 1 – stavebnictví zaměstnává větší podíl regionální pracovní síly než na úrovni národní.

Na základě výše zmíněných zjištění a z výsledku koeficientu lokalizace vyplývá, že stavebnictví je pro Jihočeský kraj významným odvětvím, vhodným pro klastrování. Existuje předpoklad pro vznik klastru. Aby mohl klastř dobře fungovat a být úspěšný, musí splňovat řadu faktorů, které jsou kritické pro jeho fungování, a které podmiňují jeho rozvoj.

Za kritické faktory se může považovat:

- přítomnost funkčních sítí a partnerství,
- silná inovační a vědecko-technická základna,
- existence silné znalostní základny,
- schopnost přitahovat klíčové zaměstnance,
- celkové podpůrné prostředí pro podnikání.

Doporučení pro budoucí klastr:

Aby mohl klastr vzniknout, je třeba posílit či vybudovat všechny výše zmíněné faktory a dále podporovat faktory, které jsou důležité pro další rozvoj a fungování klastru. Mezi tyto faktory patří např. dostupnost kvalifikované pracovní síly, blízkost trhů nebo přístup k výzkumným institucím a zařízením.

Dalším faktorem, který může významně pomoci při budování klastru je finanční podpora Ministerstva průmyslu a obchodu. Jedná se o Operační program průmyslu a podnikání – Program podpory Klastry. Program slouží k podpoření ekonomického růstu a konkurenceschopnosti ekonomiky rozvojem odvětvových seskupení – klastrů. V rámci programu jsou podporovány dva typy projektů:

- vyhledávání vhodných firem pro klastry,
- zakládání a rozvoj klastrů.

Při zakládání klastru je rovněž velmi důležité stanovit společnou vizi a zpracovat strategii rozvoje a podpory klastru pro vládu, místní samosprávu a místní lídry klastru. Každý člen klastru musí také vědět, jaká je jeho úloha ve společnosti, jaká jsou pravidla a jaké výhody jim členství přinese.

8. ABSTRACT

What is a cluster? A cluster is a concentration of firms across several industries that creates quality jobs, exports goods and services, shares common economic foundational needs, and unites the public sectors of economic development, legislatures at all levels, universities, community colleges, workforce development, support foundations, and all community economic stakeholders.

Just like natural resources, clusters in general have to be found and developed and could be built from the ground up. In many regions around the world, clusters that were formed ad hoc are renowned for their success - for example, Silicon Valley.

To build a cluster is about a thousand people who are motivated both by self-interest and the common good. The attitude of the people can be summed up as, "If we can run our companies properly and profitably and provide a reasonable return for our shareholders, we can, and must, get involved in the community and have an impact on its direction."

The firms in the cluster play a two-stage game. In the first stage the firms choose whether or not to engage in costly research that generates technological improvements that spill over to the other firms in the cluster. The more firms engaged in research the richer or more profitable is the pool of knowledge that spills over. In the second stage after the knowledge spillovers have occurred, firms compete in quantities.

9. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

1. BŘUSKOVÁ, P.: Průmyslové klastry, MUNION, Ostrava 2003
2. HRABÁNKOVÁ, M., VOSEJPKOVÁ, M.: Regionální management, JU, České Budějovice 2002, ISBN 80-7040-564-3
3. LEDNICKÝ, V., VANĚK, J.: Kooperační struktury malých a středních podniků, Slezská univerzita v Opavě, Opava 2004, ISBN 80-7248-259-9
4. LEEDER, E., SYSEL, Z., LODL, P.: Klastř, základní informace, IPM, Plzeň 2005
5. MAIER, K., ČTYŘOKÝ, J.: Ekonomika územního rozvoje, Grada 2000, ISBN 80-7169-644-7
6. PORTER, M.: Konkurenční výhoda, Victoria Publishing, a.s., Praha 2001, ISBN 80-85605-12-0
7. SKOKAN, K.: Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji, Repronis, Ostrava 2004, ISBN 80-7329-059-6
8. Pokyny pro žadatele a příjemce podpory z OPMP, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Praha 2005

Internetové zdroje

1. www.businessinfo.cz
2. www.czechinvest.cz
3. www.czso.cz
4. <http://gis.kraj-jihocesky.cz>
5. <http://wwwinfo.mfer.cz>
6. www.jhk.cz
7. <http://klastry.czechinvest.org/pruvodce.klastrem>
8. www.mpo.cz
9. www.rkojc.cz
10. www.spsstav.cz
11. www.techprofil-jk.cz
12. www.voscb.cz

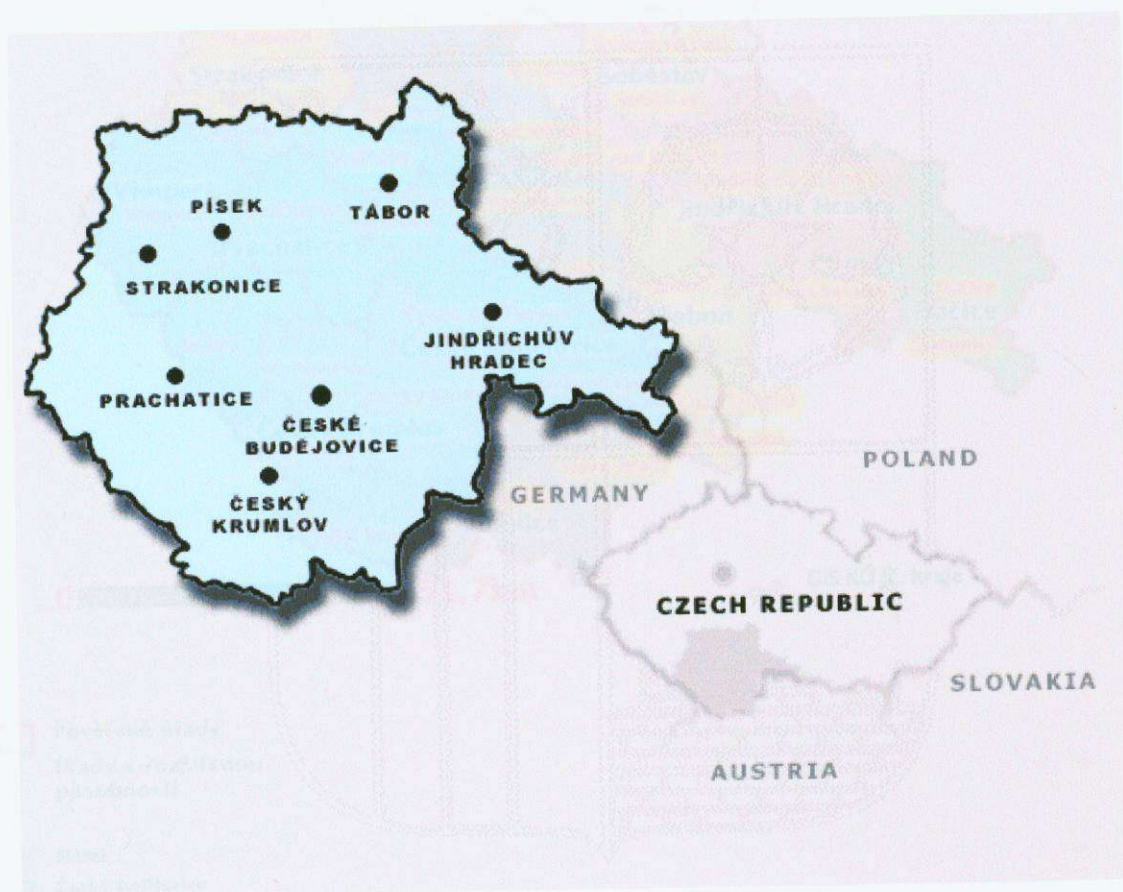
10. PŘÍLOHY

Příloha 1: Mapa Jihočeského kraje

Příloha 2 : Mapa administrativního členění Jihočeského kraje

Příloha 3: Program schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005 - ROZVOJ INFORMAČNÍCH A PORADENSKÝCH SLUŽEB, KLASTRY

Příloha 1: Mapa Jihočeského kraje

Zdroj: <http://gis.kraj-jihocesky.cz>

Příloha 2: Mapa administrativního členění Jihočeského kraje

Pověřené úřady
Úřady s rozšířenou působností

- Blatná
- České Budějovice
- Český Krumlov
- Dačice
- Jindřichův Hradec
- Kaplice
- Milevsko
- Písek
- Prachatice
- Soběslav
- Strakonice
- Tábor
- Trhové Sviny
- Třeboň
- Týn nad Vltavou
- Vimperk
- Vodňany

Příloha 3: Program schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005 - ROZVOJ INFORMAČNÍCH A PORADENSKÝCH SLUŽEB, KLASTRY

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

ROZVOJ INFORMAČNÍCH A PORADENSKÝCH SLUŽEB

KLASTRY

Tento program realizuje Opatření č. 1.4. Rozvoj informačních a poradenských služeb, Priority 1. Rozvoj podnikatelského prostředí, Operačního programu Průmysl a podnikání 2004 – 2006.

1. Cíl programu

Program vytváření klastrů – KLASTRY (dále jen Program) určuje základní pravidla a podmínky pro poskytování podpory formou přímých dotací na projekty, jejichž cílem je podpořit ekonomický růst a konkurenceschopnost ekonomiky rozvojem odvětvových seskupení – klastrů, které mohou být vytvořeny na regionální, nadregionální a nebo přeshraniční úrovni.

V rámci programu budou podporovány následující 2 typy projektů:

- a) Vyhledávání vhodných firem pro klastry, vyhodnocení životaschopnosti a přínosu klastru.
- b) Zakládání a rozvoj klastrů.

Podpora při vyhledání vhodných firem pro klastr bude poskytována formou dotace maximálně po dobu osmi měsíců od registrace žádosti o podporu. Podpora při založení a následném rozvoji klastru bude poskytována v průběhu tří let od registrace žádosti o podporu tak, aby bylo dosaženo jeho samostatného udržitelného rozvoje v období následujícím.

Základní ustanovení

- a) Správcem Programu¹ (poskytovatelem podpory) je Ministerstvo průmyslu a obchodu.
- b) Implementační agenturou Programu je Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest (dále jen CzechInvest), příspěvková organizace Ministerstva průmyslu a obchodu.

¹ Vyhláška č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

Základní pojmy

Klastry jsou definovány jako regionálně umístěný soubor navzájem propojených společností (zabývajících se výrobou, obchodem a službami i na mezinárodní úrovni), specializovaných dodavatelů, poskytovatelů služeb, firem v příbuzných oborech a přidružených institucí a organizací, které si navzájem konkurují, ale také navzájem kooperují, a jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti.

Klastry plní funkci podpory inovací a zvýšení konkurenceschopnosti. Proto musí z pohledu tohoto programu splňovat:

- a) Množství společností zapojených do klastru, koncentrovaných v určité geografické oblasti², musí tvořit kritickou masu.
- b) Zaměření na inovace a export.
- c) Přístup k výzkumu a vývoji a k vzdělávacím zařízením.
- d) Jasně definovaný sektor působnosti.
- e) Podporu významných firem, které věří v poslání klastru.
- f) Pevné vazby mezi dodavateli a odběrateli.

2. Příjemce podpory

2.1. Projekt vyhledávání vhodných firem pro klastry

Jedná se o vyhledávání vhodných firem pro klastr, vyhodnocení životaschopnosti a přínosu klastru, včetně všech aktivit spojených s předběžnými studiemi před založením klastru, a to na základě popisu odvětví v dané geografické oblasti a popisu vazeb mezi jednotlivými subjekty.

Příjemci podpory jsou kraje nebo jimi určené organizace³, instituce terciárního vzdělávání⁴ nebo výzkumné organizace⁵ se sídlem v ČR.

² Geografickou oblastí se rozumí kraj, oblast sousedících krajů a případně i přilehlé území sousedícího státu, ve které působí firmy z cílového sektoru klastru, přičemž většina členů klastru musí být z vymezené geografické oblasti

³ Tyto organizace musí mít pověření zastupitelstva nebo rady kraje pro zpracování dané studie. V případě, že je žadatelem takto pověřená organizace, vztahují se na ni požadavky definované v bodě 2.2. Pro tuto organizaci neplatí podmínka na důvod jejího zřízení definovaná v odstavci a) tohoto bodu.

⁴ Pro účely tohoto programu představují instituce terciárního vzdělávání vysoké školy a vyšší odborné školy, které mají vztah k předmětu realizace plánovaného projektu, v odůvodněných případech i střední školy.

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

2.2. Projekt zakládání a rozvoje klastrů

Jedná se o projekty směřující k založení a rozvoji klastrů. Záměrem je podporovat vzájemnou spolupráci členů klastru na společných projektech v oblasti výzkumu a vývoje, nákupu a prodeje, společné propagace, průzkumu trhů a konkurence, zvyšování profesní a odborné způsobilosti zaměstnanců ve firmách sdružených v klastru a rozšířit spolupráci s výzkumnými organizacemi a institucemi terciárního vzdělávání s cílem zvýšit konkurenceschopnost, inovace a ekonomický růst členů klastru.

Příjemce podpory musí k datu podání žádosti splňovat následující podmínky:

- a) Musí být právnická osoba ve smyslu § 18 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění, již existující nebo nově založená za účelem provozu klastru, která má ve svých stanovách nebo zakladatelské listině zakotveno, že:
 - byla zřízena za účelem podpory inovací a zvýšení konkurenceschopnosti v daných oborech ekonomických činností provozovaných klastrem,
 - zisk po zdanění po dobu čerpání podpory nebude rozdělen mezi vlastníky, ale bude použit na rozvoj činností, za jejichž účelem byl klaster založen.
- b) Musí být ke dni podání žádosti registrován jako poplatník daně z příjmů na finančním úřadě podle § 33, odst. (1) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků v platném znění.
- c) Musí být oprávněn k podnikání na území České republiky odpovídajícímu předloženému projektu a vykonávat podporovanou podnikatelskou činnost na území České republiky
- d) Musí mít ke dni registrace žádosti podle svého čestného prohlášení vypořádaný všechny závazky vůči finančnímu úřadu, České správě sociálního zabezpečení, Celní správě, zdravotním pojišťovnám, Pozemkovému fondu, Fondu národního majetku, Státnímu fondu životního prostředí a Státnímu fondu rozvoje bydlení. Posečkání s úhradou závazků nebo dohoda o úhradě závazků se považují za vypořádané závazky.

⁵ Výzkumná organizace pro potřeby tohoto programu je takový subjekt, jehož hlavním předmětem činnosti je výzkum.

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

- e) Nesmí být (v případě středního podnikatele) ke dni registrace žádosti podle svého čestného prohlášení příjemcem podpory na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích podle Pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích, Sdělení Komise č. 2004/C 244/02.
- f) Příjemcem podpory nemůže být podnikatel, pokud ke dni registrace žádosti:
- je na něho prohlášen konkurz,
 - je mu povoleno vyrovnání s věřiteli,
 - byl zamítnut návrh na prohlášení jeho konkursu pro nedostatek majetku,
 - je proti němu veden výkon rozhodnutí nebo je v likvidaci.

3. Podmínky programu

3.1. Podmínky přijatelnosti projektu

Žadatel musí získat minimálně 11 bodů (z max. 20 bodů) z hodnotící zprávy o ekonomické situaci žadatele (výstup z aplikace Rating).

3.1.1. Projekt vyhledávání vhodných firem pro klastry

- a) Musí být realizován na území České republiky, mimo region Praha.
- b) Minimálně 10 firem a instituce terciárního vzdělávání musí projevit zájem o založení klastru. Je vhodné, aby tento zájem projevila i výzkumná organizace nebo krajský úřad.
- c) Musí být provedena předběžná analýza ekonomiky daného regionu⁶.
- d) Studie bude zpracována společností, která má se zpracováním podobných projektů zkušenosti.

3.1.2. Projekt zakládání a rozvoje klastrů

Projektem se rozumí podnikatelská činnost příjemce podpory, na kterou je požadována podpora.

Program je určen pro klastry sdružující subjekty, které působí v oblasti ekonomických činností uvedených v příloze 1. tohoto Programu.

⁶ Předběžná analýza ekonomiky daného regionu podává informace o struktuře průmyslu v daném regionu z pohledu zaměstnanosti, ekonomických výsledků, inovací, růstu daného sektoru, regionální strategie apod. Tato analýza musí prokázat, že vybraný sektor pro vyhledání firem pro klastr je pro daný region významný.

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

V rámci Programu budou podporovány projekty zaměřené na rozvoj odvětví vymezených oddíly 15 – 37, 45, 72 a 73 OKEČ, nesmí být zaměřeny na výrobu, zpracování a uvádění na trh výrobků uvedených ve společné příloze I Smlouvy o ES.

Projekt musí splňovat tyto podmínky:

- a) Musí být realizován na území České republiky, mimo region Praha.
- b) Klastř musí obsahovat min. 15 samostatných organizací, přičemž minimálně 75 % členů klastru musí mít sídlo na území ČR.
- c) Členem klastru musí být instituce terciárního vzdělávání nebo výzkumný ústav⁷
- d) Majoritní část členů (min. 60 %) klastru tvoří MSP ve smyslu nařízení Komise ES č. 70/2001 o aplikaci článků 87 a 88 Smlouvy o založení ES na veřejnou podporu ve prospěch malého a středního podnikání (viz společná příloha programů podpory) a instituce terciárního vzdělávání nebo výzkumné organizace se sídlem v ČR.
- e) Musí být prokázána udržitelnost klastru po dobu realizace projektu.
- f) Úplnost a kvalita předkládaného projektu.
- g) V daném sektoru již bylo provedeno vyhledání vhodných firem pro klastř dle tohoto Programu nebo zpracována jiná ekvivalentní studie pro identifikaci vhodných firem pro klastř.

3.2. Ostatní podmínky

- a) Podpora nesmí být poskytnuta střednímu podnikateli, který je k datu podání žádosti o podporu příjemcem podpory na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (podle Pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích, Sdělení Komise č. 2004/C 244/02).
- b) Dlouhodobý hmotný a nehmotný investiční majetek pořízený příjemcem podpory i jen z části z poskytnuté dotace, nesmí být, po dobu trvání projektu, resp. po dobu poskytování dotace, bez souhlasu poskytovatele podpory prodán třetím osobám. V případě porušení této podmínky je příjemce dotace povinen poskytnutou dotaci vrátit správci Programu.

⁷ Členství instituce terciárního vzdělávání v klastru je možné řešit i formou smlouvy o spolupráci minimálně po dobu realizace projektu, která prokáže zapojení tohoto subjektu do činnosti klastru.

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

- c) Příjemce podpory je povinen mít ve svém vlastnictví dlouhodobý hmotný a nehmotný investiční majetek po dobu 5-ti let ode dne vydání Rozhodnutí.
- d) Příjemce podpory ve vztahu k uznatelným nákladům projektu, na které je žádáno vyplacení dotace, je povinen postupovat podle zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách a dle pravidel určených Správcem programu.
- e) Každý uznatelný náklad (patříčně doložený průkaznými účetními doklady) lze uplatnit z hlediska podpory pouze jedenkrát – tzn., že náklad, na který se vztahuje přiznaná podpora, se neuplatní v rámci jiného dotačního programu financovaného z veřejných zdrojů.
- f) Příjemce podpory je povinen poskytovat informace o realizaci podpořeného projektu v rozsahu stanoveném Podmínkami Rozhodnutí o poskytnutí dotace⁸ vydanými Správcem programu.
- g) Příjemce podpory je povinen umožnit přímý přístup zaměstnancům Ministerstva průmyslu a obchodu, implementační agentury nebo jimi pověřeným zástupcům a umožnit jim přímou kontrolu dodržování Podmínek Rozhodnutí o poskytnutí dotace.
- h) Příjemce podpory je povinen o uznatelných nákladech projektu a použití dotace vést oddělenou evidenci a dokumentaci stanovenou v Podmínkách Rozhodnutí o poskytnutí dotace.
- i) Příjemce podpory je povinen archivovat všechny dokumenty týkající se podpořeného projektu po dobu 10 let od data vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

3.3. Podmínky pro monitorování projektu

Příjemce podpory je povinen předkládat poskytovateli nebo příslušné implementační agentuře aktuální údaje pro vyhodnocení monitorovacích ukazatelů přínosů projektu za období od data poskytnutí podpory do konce třetího kalendářního roku následujícího po roce, v němž došlo k vyplacení dotace, s půlroční frekvencí ve formátu stanoveném poskytovatelem podpory.

⁸ Jedná se o Podmínky Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu ČR a prostředků ze strukturálních fondů EU na projekt, které jsou nedílnou součástí Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

Podmínky pro monitorování jsou součástí Podmínek Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

3.4. Uznatelné náklady

Uznatelné náklady musí splňovat následující podmínky:

- musí být vynaloženy v souladu s cíli programů a musí bezprostředně souviset s realizací projektu,
- musí být vynaloženy po datu přijetí žádosti o podporu (neplatí u energetického auditu),
- musí být před proplacením prokazatelně zaplaceny příjemcem podpory, není-li u jednotlivých programů stanoveno jinak,
- musí být doloženy průkaznými účetními doklady.

3.4.1. Uznatelné náklady projektu jsou:

3.4.1.1. Pro projekt vyhledávání vhodných firem pro klastry

- a) Náklady na vyhledávání vhodných firem pro klastry, vyhodnocení životaschopnosti a přínosu takového klastru, včetně všech aktivit spojených s předběžnými studiemi před založením klastru (jedná se především o náklady na vypracování studie, na pracovní setkání a workshopy a náklady na nákup nezbytného materiálu pro zpracování studie, náklady na publicitu).

3.4.1.2. Pro projekt zakládání a rozvoje klastrů

- a) Náklady na pronájem a vybavení kancelářských prostor nezbytných pro fungování klastru.
- b) Náklady na pořízení hmotného a nehmotného majetku (kromě leasingu) nezbytného k řádnému fungování klastru. Nákup informačních a komunikačních technologií a nákup testovacích a laboratorních zařízení je možný jen tehdy, budou-li k dispozici pro využití všem členům klastru, přičemž tyto náklady mohou tvořit max. 50 % celkových uznatelných nákladů klastru. Uznatelnými náklady v rámci tohoto bodu však nejsou náklady na pořízení pozemků a staveb, náklady na výstavbu a rekonstrukci nemovitostí a nákup výrobních technologií. V případě pořízení dopravních prostředků je uznatelným nákladem pořizovací cena, maximálně však do výše 400 000 Kč za jeden takový prostředek.

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

V projektu musí být prokázána nezbytnost takového nákupu pro realizaci projektu.

- c) Náklady na mzdy⁹, včetně zákonných odvodů manažera klastru a dalších zaměstnanců klastru potřebných k úspěšnému zřízení a provozu klastru.
- d) Náklady na poskytnutí poradenských služeb, které jsou poskytované externími konzultanty (např. z Registru poradců) pomáhajících klastrům jak ve fázi před založením, tak při realizaci projektu.
- e) Náklady na benchmarking se zahraničími klastry, prováděný jak interními tak externími experty.
- f) Cestovní náklady na cesty tuzemské a zahraniční, směřující k úspěšnému založení, fungování a rozvoji klastru.
- g) Náklady na propagaci klastru a jeho aktivit, a to jak vůči členům, tak vůči zákazníkům a veřejnosti. Zahnuje také náklady na pracovní setkání, semináře a workshopy členů a potenciálních členů klastrů, zaměřené k plnění poslání klastru.
- h) Náklady na průzkum trhů, konkurence a inovací v rámci jednotlivých klastrů, zejména v sektorové a regionálně specifických oblastech důležitých pro rozvoj klastru.
- i) Náklady na vyhodnocení ekonomického dopadu realizace projektu prováděného nezávislým subjektem za účelem zhodnocení efektivnosti vynaložených prostředků.
- j) Náklady na publicitu

3.4.2. Do uznatelných nákladů nelze zahrnout:

- a) Dodávky zboží a služeb s termínem zdanitelného plnění před datem registrace žádosti o udělení dotace CzechInvestem.
- b) Vlastní daně a DPH, pokud je konečný uživatel plátcem daně.
- c) Splátky půjček a úvěrů.

⁹ Je přípustný maximální počet manažerů a zaměstnanců klastru a roční úhrn mezd včetně zákonných odvodů, které lze zahrnout do uznatelných nákladů. Jedná se maximálně o 4 zaměstnance včetně manažerů s tím, že maximální roční průměrná mzda včetně zákonných odvodů na jednoho manažera nepřekročí 700 tis. Kč a na jednoho zaměstnance 500 tis. Kč. Oprávněnost nákladů plánovaných na zaměstnance klastru bude posouzena v rámci hodnocení projektu. Na pozice manažerů klastru musí být vypsáno výběrové řízení.

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

- d) Sankce a penále.
- e) Náklady na záruky, pojištění, úroky, bankovní poplatky, kursové ztráty.
- f) Celní a správní poplatky.
- g) Leasing (pro OPPP na programovací období 2004 – 2006).

4. Forma a výše podpory

4.1. Pro projekt vyhledání vhodných firem pro klastry

- a) Podpora je poskytována na projekty vyhledávání vhodných firem pro klastry formou dotace na uznatelné náklady maximálně do výše 75% uznatelných nákladů projektu.
- b) V případě projektu vyhledávání vhodných firem pro klastry, vyhodnocení životaschopnosti a přínosu klastru může dotace činit 0,2 – 1 mil. Kč.
- c) Na dotaci není právní nárok.

4.2. Pro projekt zakládání a rozvoje klastrů

- a) Podpora na projekty pro zakládání a rozvoj klastrů bude poskytována po dobu realizace projektu formou dotace k uznatelným nákladům a to takto:
 - v 1. roce až do výše 75% uznatelných nákladů projektu realizovaných v prvním roce,
 - v 2. roce až do výše 65% uznatelných nákladů projektu realizovaných ve druhém roce,
 - ve 3. roce až do výše 55% uznatelných nákladů projektu realizovaných ve třetím roce,
- b) V případě projektu založení a rozvoje klastru může dotace činit 3 – 45 mil. Kč.
- c) Na dotaci není právní nárok.

5. Výběr projektů

5.1. Výběrová kritéria

Při rozhodování o poskytnutí podpory budou samostatně hodnoceny projekty:

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

- a) Vyhledávání vhodných firem pro klastry, vyhodnocení životaschopnosti a přínosu klastru.
- b) Zakládání a rozvoje klastrů.

V obou typech projektů bude hodnoceno finanční zdraví žadatele o podporu. Hodnotící zprávu – výstup z aplikace Rating – zpracovává pro žadatele příslušná regionální kancelář agentury CzechInvest na základě vstupních dat od žadatele vyplněných do finančního výkazu (historie, výhled) a finančního plánu projektu. Na projekty budou uplatněna tato výběrová kritéria:

5.1.1. Vyhledávání vhodných firem pro klastry, vyhodnocení životaschopnosti a přínosu klastru

- a) Vyjádření zájmu minimálně 10 firem a instituce terciárního vzdělávání o založení klastru, případně i výzkumné organizace nebo krajského úřadu.
- b) Ukazatele stanovené na základě provedené analýzy ekonomiky v daném regionu:
 - soulad projektu s cíli a prioritami regionu a ekonomiky ČR,
 - význam daného odvětví v regionu,
 - potenciál růstu daného odvětví v regionu.
- c) Kvalita předkládaného projektu (navrhovaná metodika, zaměření instituce terciárního vzdělávání k předmětu realizace projektu, význam subjektů, jež projeví zájem o zpracování studie)

5.1.2. Zakládání a rozvoj klastrů

- a) Prokázání záměru založení klastru, resp. existence klastru.
- b) Studie proveditelnosti (obsahující organizační, odborné a finanční zabezpečení projektu a podnikatelský plán klastru) svědčící o životaschopnosti a udržitelnosti klastru.
- c) Kvalitativní a odborné požadavky na manažera klastru vzhledem k cílům a poslání klastru.
- d) Sociální přínos klastru vytvořením nebo uchováním pracovních míst, vývoje průměrné mzdy v členských společnostech klastru.
- e) Příliv přímých zahraničních investic jako dopad existence a činnosti klastru.

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

- f) Potenciál pro růst vývozu členy klastru.
- g) Výše poměru počtu členů tvořících klastr k počtu firem podnikajících v daném sektoru v příslušném regionu působení klastru.
- h) Potenciál k inovacím (výzkum a vývoj u firem sdružených v klastru, na univerzitách a ostatních členů klastru).
- i) Potenciál daného sektoru k růstu a zvýšení produktivity.
- j) Významnost a zaměření podnikatelských subjektů a institucí terciárního vzdělávání, které jsou sdruženy v klastru.

Popis kritérií včetně metodiky hodnocení a možného bodového rozpětí bude zveřejněn na internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu.

5.2. Způsob výběru projektů

Příjem žádostí bude probíhat kontinuálně, přičemž CzechInvest (regionální kancelář) přijme žádost o poskytnutí podpory a provede základní posouzení. Následně CzechInvest (centrála) vyhodnotí projekt dle metodiky výběrových kritérií a v případě nutnosti zajistí též zpracování odborných nezávislých posudků hodnocení projektu. Následně žádosti o udělení podpory (včetně odborných posudků) předloží Hodnotitelské komisi. Hodnotitelská komise projekty doporučí či nedoporučí ke schválení. Bude-li žádost Hodnotitelskou komisí doporučena, potom Řídící orgán, jestliže neshledá žádné další formální či objektivní důvody k zamítnutí žádosti, vydá následně Rozhodnutí o poskytnutí dotace, jehož součástí budou Podmínky Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

6. Doba trvání programu

Program je vyhlášen na období let 2004 – 2006. Po jeho vyhlášení jsou žádosti přijímány průběžně. Konečná uzávěrka příjmu žádostí je 10/2006 s tím, že přidělené prostředky mohou být nárokovány nejpozději do 6/2008.

Doba trvání programu je ohraničena objemem disponibilních finančních prostředků.

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

7. Náležitosti žádosti o poskytnutí dotace a způsob jejího předložení

Žádosti o poskytnutí podpory bude přijímat kontinuálně CzechInvest (regionální kanceláře) dle vyhlášených zásad.

- a) Žádost o poskytnutí podpory obsahuje zejména identifikační údaje žadatele, charakteristiku projektu, plán financování a harmonogram realizace projektu. Žádosti jsou samostatné pro projekt vyhledání vhodných firem pro klastr a pro projekt zakládání a rozvoje klastrů.

Povinné přílohy k žádosti pro projekt vyhledávání vhodných firem pro klastry¹⁰:

- Vyjádření zájmu minimálně 10 firem a instituce terciárního vzdělávání o založení klastru, případně i výzkumné organizace nebo krajského úřadu.
- Vstupní analýza pro projekt vyhledání vhodných firem pro klastr v předepsané struktuře.
- Výpis z usnesení zastupitelstva krajského úřadu nebo rady kraje o pověření jiné společnosti zpracováním dané studie.
- Výpis z obchodního rejstříku nebo živnostenský list žadatele, či jiné oprávnění k podnikání (ne starší 3 měsíců) pokud je žadatelem krajem pověřená organizace.
- Daňová přiznání za období posledních dvou let existence žadatele potvrzená finančním úřadem včetně zprávy auditora (pokud existuje), resp. obce a kraje předloží účetní závěrky včetně auditorské zprávy (pokud existuje).
- Podnikatelský subjekt předkládá účetní závěrky za předcházející uzavřená dvě účetní období (rozvaha, výkaz zisku a ztráty) v listinné podobě.
- Příspěvkové a neziskové organizace předkládají účetní závěrky za předcházející dvě uzavřená účetní období (rozvaha, výkaz zisků a ztráty, v případě příspěvkových organizací přílohu) v listinné podobě.
- Obec/kraj předkládá vybrané údaje z výkazů účetní závěrky (rozpočtu, výkazu zisku a ztráty a rozvahy) v listinné podobě.
- Příslušný finanční formulář, který je dostupný na webové stránce www.mpo.cz dle typu subjektu (subjekty s daňovou evidencí, municipality a kraje, MSP

¹⁰ žadatel k žádosti přiloží ty přílohy, které odpovídají jeho právní subjektivitě, době trvání, typu a rozsahu projektu.

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

a korporace, neziskové organizace, příspěvkové organizace, spolupracující subjekty).

- Doklad o zajištění zdrojů na spolufinancování projektu.

Povinné přílohy k žádosti pro projekt zakládání a rozvoje klastrů¹²:

- Výpis z Obchodního rejstříku, živnostenský list, či jiné oprávnění k podnikání (ne starší 3 měsíců) členů klastru.
- Dohoda společností a organizací, které se rozhodly společně založit seskupení - klast, s cílem zvýšit konkurenceschopnost a ekonomický efekt členů klastru, vymezující jejich práva a povinnosti.
- Doklad o založení klastru, prokazující jeho právní subjektivitu, např. výpis z Obchodního rejstříku.
- Stanovy klastru nebo zakladatelská listina, zakladatelská smlouva resp. společenská smlouva.
- Studie proveditelnosti v předepsané struktuře pro daný typ projektu obsahující organizační, odborné a finanční zabezpečení pro úspěšnou realizaci projektu.
- Daňová přiznání v listinné podobě za období posledních dvou let existence žadatele potvrzená finančním úřadem včetně zprávy auditora (pokud existuje).
- Žadatel předkládá účetní závěrky za předcházející uzavřená dvě účetní období (rozvaha, výkaz zisku a ztráty) v listinné podobě.
- Žadatel i subjekty sdružené v klastru předkládají příslušný finanční výkaz, který je dostupný na webové stránce www.mpo.cz dle typu subjektu (subjekty s daňovou evidencí, municipality a kraje, MSP a korporace, neziskové organizace, příspěvkové organizace, spolupracující subjekty).
- Doklad o zajištění zdrojů na financování projektu.
- Doklad prokazující vlastnictví nemovitosti nebo nájemní vztah klastru k užívaným prostorům.
- Čestné prohlášení žadatele, že zisk po zdanění dobu čerpání podpory nebude rozdělen mezi vlastníky a bude použit na rozvoj činností, za jejichž účelem byl klast založen.

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

- b) Formulář žádosti o podporu a další informace budou k dispozici na všech regionálních kancelářích CzechInvestu (dále jen RK CI), nebo přímo v centrále CzechInvestu, Štěpánská 15, Praha 2, www.czechinvest.org a také na www.mpo.cz.
- c) Žádosti přijímají regionální kanceláře CzechInvestu. Kompletní žádost, včetně požadovaných příloh, je možno v zalepené a náležitě označené obálce poslat poštou nebo doručit osobně.

Veškeré doklady se předkládají v originálech nebo v ověřených kopiích.

8. Sankce za nedodržení podmínek programu

Přidělená dotace je vázána na financování a skutečnou úhradu prokazatelných uznatelných nákladů na projekt nebo jeho etapu příjemcem, a to od podání Žádosti o čerpání podpory do ukončení realizace projektu.

O konečné výši dotace rozhoduje správce programu.

Povinnosti příjemce dotace budou stanoveny v Podmínkách Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu ČR a prostředků strukturálních fondů EU na projekt. V případě porušení těchto podmínek budou vůči příjemci podpory uplatněny sankce podle § 44, odst. 2, zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

Příloha č. 1

Kategorie OKEČ podporované

Symbole charakteru podporované činnosti:

průmyslová výroba - PV, stavební výroba - SV, služby - S, obchod - O, doprava - D.

	symbol
C. Těžba ostatních nerostných surovin	
14 Těžba a úprava ostatních nerostných surovin	/PV/
D. Zpracovatelský průmysl^[1]	
(vyjma výroby tabákových výrobků (oddíl 16) a výroby erotického zboží)	
15 Výroba potravinářských výrobků a nápojů ^[2]	/PV/
17 Výroba textilií a textilních výrobků ^[3]	/PV/
18 Výroba oděvů, zpracování a barvení kožešin	/PV/
19 Činění a úprava usní, výroba brašnářských a sedlářských výrobků a obuvi	/PV/
20 Zpracování dřeva, výroba dřevařských, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku	/PV/
21 Výroba vlákniny, papíru a výrobků z papíru	/PV/
22 Vydavatelství, tisk a rozmnožování nahaných nosičů	/PV/
23 Výroba koksu, jaderných paliv, rafinérské zpracování ropy	/PV/
24 Výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken	/PV/
25 Výroba pryžových a plastových výrobků	/PV/
26 Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	/PV/
27 Výroba základních kovů a hutních výrobků	/PV/
28 Výroba kovových konstrukcí a kovoděl. výrobků kromě výroby strojů a zařízení	/PV/
29 Výroba a opravy strojů a zařízení j. n.	/PV/
30 Výroba kancelářských strojů a počítačů	/PV/
31 Výroba elektrických strojů a zařízení j. n.	/PV/
32 Výroba radiových, televizních a spojových zařízení a přístrojů	/PV/
33 Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů	/PV/
34 Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), výroba přívěsů a návěsů	/PV/
35 Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	/PV/
36 Výroba nábytku; ostatní zpracovatelský průmysl	/PV/
37 Recyklace druhotných surovin	/PV/
E. Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	
40 Výroba a rozvod elektřiny, plynu, a tepelné energie	/PV/
41 Shromažďování, úprava a rozvod vody	/PV/
F. Stavebnictví	
45 Stavebnictví	/SV/
G. Obchod^[4], opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	
50.2 Opravy a údržba motorových vozidel (kromě motocyklů)	/S/
50.3 Obchod s díly a příslušenstvím pro motorová vozidla (kromě motocyklů)	/O/
50.4 Obchod s motocykly, jejich díly a příslušenstvím, opravy a údržba motocyklů	/O, resp. S/
51.3 Velkoobchod s potravinami, nápoji a tabákovými výrobky ^[5]	/O/
51.4 Velkoobchod s výrobky převážně pro domácnost	/O/
51.5 Velkoobchod s meziprodukty (kromě zemědělských), odpadem a šrotem	/O/
51.8 Velkoobchod se stroji, strojním zařízením a potřebami	/O/
51.9 Ostatní velkoobchod	/O/
52.1 Maloobchod v nespecializovaných prodejnách	/O/
52.2 Maloobchod s potravinami nápoji a tabákovými výrobky ve specializovaných prodejnách	/O/

PROGRAM

schválen Usnesením vlády č. 414/2004 dne 28. 4. 2004 ve verzi platné od 19.12.2005

52.3	Maloobchod s farmaceutickým, zdravotnickým, kosmetickým, toaletním a drogistickým zbožím ve specializovaných prodejnách	IOI
52.4	Ostatní maloobchod s novým zbožím ve specializovaných prodejnách	IOI
52.7	Opravy výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	ISI
H. Ubytování a stravování^[6]		
55	Ubytování a stravování	ISI
I. Doprava, skladování, a spoje		
60.21	Ostatní pravidelná osobní pozemní doprava ^[7]	ID/
60.23	Ostatní nepravidelná osobní pozemní doprava ^[8]	ID/
60.24	Silniční nákladní doprava ^[9]	ID/
61.2	Vnitrozemská vodní doprava ^[10]	ID/
63.1	Manipulace s nákladem, skladování	ISI
63.21	Ostatní vedlejší činnosti v pozemní dopravě	ISI
64	Spoje ^[11]	
J. Finanční zprostředkování		
65	Finanční zprostředkování kromě pojišťovnictví a penzijního financování (s výjimkou činnosti zastaváren, poskytování půjček na zástavu)	
66	Pojišťovnictví a penzijní financování kromě povinného sociálního zabezpečení	
67	Pomocné činnosti související s finančním zprostředkováním	
K. Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti		
70.1	Činnosti v oblasti vlastních nemovitostí (kromě pronájmu)	IS, resp. OI
72	Činnosti v oblasti výpočetní techniky	ISI
73	Výzkum a vývoj	ISI
74.1	Právní, a účetní činnosti a jejich revize; daňové poradenství; průzkum trhu a veřej. mínění; poradenství v oblasti podnikání a řízení, holdingové společnosti	ISI
74.2	Architektonické a inženýrské činnosti a související technické poradenství	ISI
74.3	Technické zkoušky a analýzy	ISI
74.7	Průmyslové čištění a všeobecný úklid	ISI
74.8	Různé podnikatelské činnosti j.n.	ISI
L. Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení		
75.11	Všeobecné činnosti veřejné správy	
75.13	Činnosti usměrňující podnikání a přispívající k jeho efektivnějšímu chodu	
75.14	Podpůrné činnosti pro vládní instituce jako celek	
M. Vzdělávání		
80	Vzdělávání	ISI
N. Zdravotnictví a sociální péče; veterinární činnosti		
85	Zdravotnictví a sociální péče; veterinární činnosti	ISI
O. Ostatní veřejné, sociální a osobní služby		
91.1	Činnosti podnikatelských, zaměstnavatelských a profesních organizací (s výjimkou zemědělství)	

^[1] pokud se nejedná o výrobu erotického zboží

^[2] s výjimkou výrobků, jejichž výroba, zpracování a uvádění na trh spadá do oblasti Společné zemědělské politiky – Příloha I Smlouvy o ES

^[3] s výjimkou výrobků, jejichž výroba, zpracování a uvádění na trh spadá do oblasti Společné zemědělské politiky – Příloha I Smlouvy o ES

^[4] pokud se nejedná o obchod s erotickým zbožím

^[5] s výjimkou 51.35 - Velkoobchod s tabákovým zbožím

^[6] s výjimkou stánkového prodeje ve skupině 55.30 - Restaurace

^[7] s výjimkou nákupu dopravních prostředků

^[8] s výjimkou nákupu dopravních prostředků

^[9] s výjimkou nákupu dopravních prostředků

^[10] s výjimkou nákupu dopravních prostředků

^[11] s výjimkou 64.11 - Státní poštovní služby